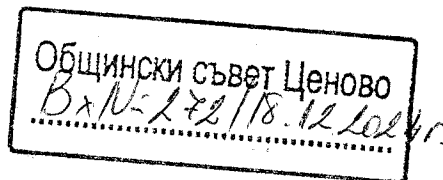

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Изх. № 108.../18.12...2024 година.

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
с. ЦЕНОВО

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
От Д-р Петър Георгиев Петров –
Кмет на Община Ценово, област Русе

ОТНОСНО: Доклад за извършена Междинната оценка за изпълнението на План за интегрирано развитие на община Ценово 2021 – 2027 год.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,
ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) е стратегически документ, който обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани общо от стремежа към висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията. Планът за интегрирано развитие на община Ценово 2021-2027 г. е приет с Решение № 190 от 26.05.2021 год. на Общинския съвет (ОС) - Ценово.

На основание чл. 33, ал. 1 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) за реализацията на документите за стратегическо планиране, към средата на периода на тяхното действие се извършва междинна оценка. Междинната оценка (МО) за изпълнението, която се изготвя, съгласно Глава четвърта „Наблюдение и оценка на регионалното развитие“, Раздел I „Общи положения“ на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР), Методически указания (МУ) на МРРБ, както и на препоръките на Проект No BG 05SF0PO01-2.025-0107 “Доверие и партньорство за добро управление“ на „Фондация за прозрачни регламенти“.

Предмет на наблюдение в МО е постигането на целите и приоритетите на ПИРО, съгласно утвърдените в Плана физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани в Общината, както и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението за периода на МО. Друга цел на МО е да оцени, доколко ефективно и ефикасно е изразходван финансовия ресурс.

Разработването на междинните оценки - се възлага при условията и по реда на Закона за обществените поръчки, съгласно чл. 36 от Закона за регионалното развитие (ЗРР), от кмета на общината за общинския план за развитие.

Изводите и препоръките от междинната оценка - могат да се използват за актуализация на действащите планове за развитие.

Резултатите от междинната оценка - са основа за предприемане на промени в провежданата политика за развитие на областта или на общината.

На база на резултатите от междинната оценка на общинските планове за развитие, кметът организира изготвянето на доклад за резултатите от междинната оценка, който се обсъжда и одобрява от съответния общински съвет.

Предвид на гореизложеното и на основание 52, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, предлагам Общински съвет с. Ценово да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

(проект)

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), чл. 26, ал. 1 и ал. 2, и чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР), във връзка с чл. 3, ал. 1, т. 11 и ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация Общински съвет – с. Ценово:

РЕШИ:

1. Приема Доклада за извършена **Междинната оценка** за изпълнението на **Планът за интегрирано развитие на община Ценово 2021-2027 г.** - Приложение №1.

С уважение,

Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ
Кмет на Община Ценово

Изготвил:

Красимира Божинава

Директор дирекция

„Специализирана администрация“

Съгласувал

Мирослава Колева

Главен юрисконсулт

ДОКЛАД

ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЦЕНОВО 2021 – 2027 ГОД.

СЪГЛАСНО ДОГОВОР 01917012024 ОТ 17.01.2024 Г.

**МЕЖДУ ОБЩИНА ЦЕНОВО - ОБЛАСТ РУСЕ И
„ЕВРОПРОЕКТИ – РУСЕ“ ЕООД – ГР. РУСЕ**

Окончателен доклад – 17 Декември 2024 година

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ	3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
Раздел 1. ОЦЕНКА НА ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ (ПИР) 2021-2027 НА ОБЩИНА ЦЕНОВО И ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА	8
1.1. Демографска характеристика на Община Ценово към периода 2021 – 2023 год.	9
1.2. Икономическо развитие на Община Ценово	11
1.3. Пазар на труда и социално развитие	12
Раздел 2. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИЯ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА 2021 – 2023 Г. НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ (ПИР) 2021– 2027 Г.	16
2.1. Структура на целите и приоритетите на ПИР – Ценово.	16
2.2. Анализ на проектите, изпълнени за реализация на мерките на ПИР за периода 2021– 2023 г., ефективност и ефикасност на изпълнение на проектите	17
2.3. Оценка на изпълнението на индикаторите за периода 2021 – 2023 г.	26
Раздел 3. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА П И Р И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СРЕДСТВА И ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	31
3.1. Оценка на ефективността изпълнение на целите и приоритетите на ПИР 2021-2023 г.	31
3.2. Ефикасност на използваните средства за изпълнение на ПИРО Ценово и източниците за тяхното финансиране за 2021 – 2023 г.	34
Раздел 4. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВИЯТА В ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА П И Р	38
4.1. Заинтересовани страни в община Ценово за ефективно изпълнение на ПИР	38
4.2. Анкетно проучване сред заинтересованите страни относно общото въздействие от изпълнението на ПИРО 2021 – 2027 за периода на междинната оценка	40
4.3. Проблеми на прилагане на ПИР, мерки за осигуряване на информация и публичност, съответствие със секторните политики и прилагане на партньорство	42
Раздел 5. ОСНОВНИ ИЗВОДИ, ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА П И Р – ЦЕНОВО	45
ЗАКЛЮЧЕНИЕ , БЛАГОДАРНОСТИ	48
ЛИТЕРАТУРА	49
ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ ЗА РАЗРАБОТКАТА	50
ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – АНКЕТНА КАРТА С ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ ПО ОТГОВОРИТЕ	54

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ, АСП	Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане (към МТСП)
БВП, ВЕИ	Брутен вътрешен продукт , Възобновяеми енергийни източници
В и К , ДБТ	Водоснабдяване и канализация , Дирекция „Бюро по труда“
ДМА, ДСП	Дълготрайни материални активи, Домашен социален патронаж
ДФЗ, ЗГ, ЗТ	Държавен фонд „Земеделие“, Закон за горите, Защитена територия
ЗМСМА	Закон за местно самоуправление и местната администрация
ЗООС, ЗРР	Закон за опазване на околната среда, Закон за регионалното развитие
ЗТ, ЗУТ	Закон за туризма, Закон устройство на територията
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
МЗХ , МСП	Министерство на земеделието и храните, Малки и средни предприятия
МИГ, МИРГ	Местна инициативна група, Местна инициативна рибарска група
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МО, МУ	Междинна оценка, Методически указания за разработване на документи-МРРБ
НПО, НСИ	Неправителствена организация, Национален статистически институт
НКОПР	Национална концепция за регионално и пространствено развитие
НССЗ	Национална служба за съвети в земеделието (офис Русе)
ОДЗХ, ОСЗ	Областна дирекция „Земеделие и храни” , Общинска служба „Земеделие”
ОП, ОИЦ	Оперативна програма, Областен информационен център (Русе)
ОИЦ, ОСР	Областен съвет за развитие, Общински план за развитие
ПИРО	План за интегрирано развитие (на община)
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ППЗРР	Правилник за приложение на закона за регионалното развитие
П Р С Р	Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.
ПУДООС	Предприятие за управление на дейности по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция за околната среда и водите
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделие и селските райони (вместо ПРСР)
СП, СЦР	Стратегически приоритети, Северен централен (планов) район
ТГС	Трансгранично сътрудничество, Териториално статистическо бюро
SWOTанализ	Силни страни, слаби страни, възможности, заплахи - анализ
УДО, УО	Управление на дейностите с отпадъци, Управляващ орган (на програма)

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ В ДОКЛАДА ТАБЛИЦИ

Поредност	Наименование на таблицата	Стр.
Таблица 1	Основни демографски показатели за община Ценово	10
Таблица 2	Ключови икономически показатели на община Ценово	11
Таблица 2 (А)	Размер на едно животновъдно стопанство по видове животни, броя (2022 г.)	12
Таблица 3	Състояние на пазара на труда в община Ценово	12
Таблица 4	Ключови показатели на образованието в община Ценово	14
Таблица 5	Изпълнение на индикаторите за резултат	27
Таблица 6	Изпълнение на индикаторите за оценка на изпълнението на приоритетите в ПИРО - Ценово	28
Таблица 6 (А)	Продължение таблица 6 за индикаторите за оценка на изпълнението на приоритетите в ПИРО - Ценово	29
Таблица 7	Скала за оценка на степента на изпълнение на мерки, цели и приоритети в ПИР	32
Таблица 8	Оценка на ефективността на изпълнение на целите и на приоритетите на ПИРО 2021 – 2027 г.	32
Таблица 9	Финансова таблица за изпълнението на приоритетите на ПИРО в периода 2021 - 2023 години	34

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ В ДОКЛАДА ФИГУРИ

Поредност	Наименование на фигурата	Стр.
Фигура 1.	Схема на процеса по разработването и отчитането на ПИР на община Ценово	5
Фигура 2.	Структура на целите и приоритетите на ПИРО - Ценово	16
Фигура 3.	Принос на отделните приоритети към изпълнението на ПИРО – Ценово за периода 2021 - 2023 година	35
Фигура 4.	Относителен дял (%) на източниците за финансиране на ПИРО – Ценово за периода 2021 - 2023 година	36

ВЪВЕДЕНИЕ

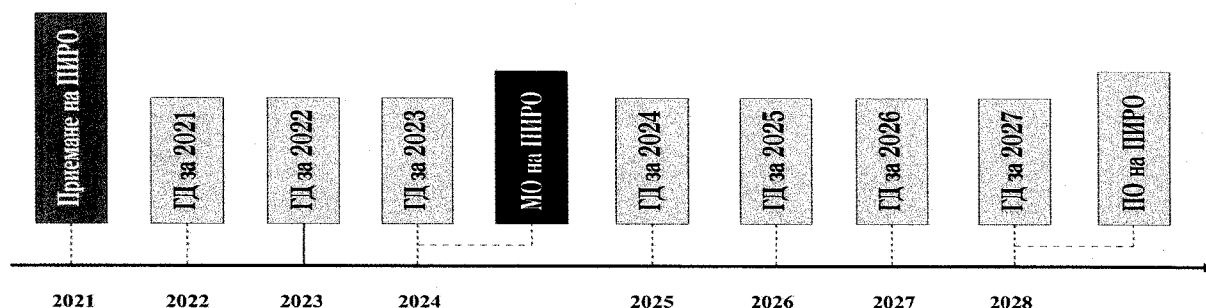
Междинната оценка (МО) за изпълнението на Плана за интегрирано развитие (ПИР) на Община Ценово 2021-2027 г. е разработена в изпълнение на **Договор 01917012024** от **17.01.2024 г.** с „Европроекти-Русе“ ЕООД – гр. Русе. Тази оценка е изготвена в съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР), приет с ПМС No 183 от 04.08.2020 г. и обнародван ДВ бр. 70 от 07.08.2020 г.

Мотивът на това възлагане е фактът, че управителят и основен експерт на Дружеството проф. д-р Николай Найденов като автор на редица монографии и статии в областта на регионалното и местно развитие е добре познат и сътрудничи от дълги години на общините от Облст Русе и специално на Община Ценово. Той притежава необходимата експертиза съгласно изискванията на ППЗРР относно необходимата квалификация на експертите, които разработват стратегически документи за местно развитие като: планове за интегрирано развитие, годишни доклади, междинни оценки и др.

Съгласно ППЗРР от 2020 г., П И Р О 2021-2027г. са базови документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното и местно развитие в РБългария. Механизмът и процедурите за наблюдение и оценка на ПИРО се регламентират от действащите два нормативни документа - ЗРР и ППЗРР, както и от методически указания (МУ) на МРРБ. Този динамичен и важен инструмент има основополагаща роля при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в конкретната територия на общината. Чрез него се очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за програмния период 2021 – 2027 г. ПИРО продължава и традицията на общинските планове за развитие (ОПР) от периода 2014 – 2020 год. за прогнозиране на социално-икономическото развитие на общината.

Междинната оценка (МО) за изпълнението на ПИР 2021 – 2027 г. на Община Ценово за периода 01.01.2021 – 31.12.2023 г. се изготвя, съгласно Глава четвърта „Наблюдение и оценка на регионалното развитие“, Раздел I „Общи положения“ на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР), Методически указания (МУ) на МРРБ, както и на препоръките на Проект No BG 05SF0POO1-2.025-0107 “Доверие и партньорство за добро управление“ на „Фондация за прозрачни регламенти“.

Предмет на наблюдение в МО е постигането на целите и приоритетите на ПИРО, съгласно утвърдените в Плана физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани в Общината, както и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението за периода на МО. Друга цел на МО е да оцени, доколко ефективно и ефикасно е изразходван финансовия ресурс.

Фигура 1. Схема на процеса по разработване и отчитане на ПИР на община Ценово

Основната цел на изготвянето на междинна оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Ценово 2021 – 2027 г. (МО на ПИР) е да се проследи прогреса по реализацията на ПИР към момента на оценката, да оцени степента на постигане на заложените цели, както и на ефективността и ефикасността на използваните ресурси и, на тази база - **да се изведат препоръки за последващо изпълнение на ПИР до края на програмния период.**

МО на ПИР следва да се изготви при съблюдаване на изискванията на Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР), както и на подзаконовите нормативни актове и на устройствените планове на Община Ценово. Тя следва да се изработи при взаимодействие между всички заинтересовани страни. Неразделна част от изготвянето на МО са определянето на начините за събиране и обработка на информацията, и приложението на системата от индикатори за резултат. В заключителната си част МО следва да формулира насоки за корекции на някои раздели от плана, ако такива са необходими.

Формирането на оценката преминава през следните основни фази:

- **Първата фаза** е идентифициране на проблемната ситуация и се определя методиката от оценителни въпроси, по които да се структурира оценката. На тази база се идентифицират информационните празноти и се събира се необходимата информация, която се подлага на анализ. Крайният продукт – докладът за МО ще съдейства при разработването на политиката за местно развитие, формулирането на коригиращи решения, планиране на действия и др.;

- **Втората фаза** на оценката е анализ на заинтересованите лица, организации и институции. При изготвянето на междинна оценка на ПИР се уточняват заинтересованите лица, организации и институции, ангажирани в процеса на реализация на ПИР; от които следва да се събере достоверна информация за отчета на изпълнението;

- **Третата фаза** е събиране на първична и вторична информация от заинтересованите страни. След като се идентифицират проблемните области, се подготвят въпросници до ангажираните институции за набиране на входяща статистическа, фактологическа и финансова информация за оценките на общото въздействие, степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите и ефективността и ефикасността на използваните ресурси;

- **Четвъртата фаза** е анализ и интерпретация на информацията, обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Анализът съдържа: оценка на първоначалните резултати от изпълнението по приоритети; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси, в т.ч. финансова ефективност и ефикасност; съпоставимост с планираната реализация на ПИР; управление, мониторинг и наблюдение на ПИР; възникнали проблеми при прилагане на ПИР; предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство; съответствие на ПИР със секторни политики, планове и програми на територията на общината; резултати от извършените оценки; изводи и препоръки за изпълнението на ПИР.

Методиката и критериите за качество на МО за ПИР 2021 – 2027 г. на община Ценово се регламентират от изискванията на следните документи за регионално и местно развитие: Закона за регионалното развитие и правилника за изпълнението му от 2021 и 2023 г.; Стратегическата рамка на ЕК за 2021 – 2027 г.; Плана за интегрирано развитие на Общината за периода 2021 – 2027 г. и други конкретни документи по преценка на Изпълнителя.

В конкретния случай съдържанието и критериите за качество на разработката са дадени в Приложение 1 „Техническо задание за разработване на междинна оценка за изпълнението за 2021 – 2023 год. на плана за интегрирано развитие на община Ценово 2021–2027 г.“: Докладът за МО на изпълнението до 2023 г. включително на ПИР 2021 – 2027 г. следва да има следната обща структура:

Въведение, съдържащо основанията за извършване на МО, методиката и организацията на изпълнение на МО и резюме на съдържанието на самия доклад;

Оценка на общите условия за изпълнение на ПИР и в частност на: демографска характеристика на Община Ценово за периода 2021 - 2023 г.; икономическо развитие на Общината; пазар на труда и социално развитие и др.;

Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на плана по приоритети, съгласно годишните доклади за изпълнение на ПИР от Кмета на общината;

Оценка на степента на постигане на целите и устойчивост на резултатите, изготвена на база на индикаторите за резултат, заложи при разработването на плана през 2021 г.;

Оценка на финансовата ефективност и ефикасността на използваните ресурси за изпълнение на мерките, предвидени по приоритетите на ПИРО;

Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ПИР 2021 – 2027, в т.ч. за: мерките за събиране на информация за оценка; преодолени проблеми при изпълнение на ПИРО; мерки за информация и публичност при изпълнение на ПИРО и за постигане на съответствие със секторните политики в Общината; мерки за прилагане на партньорство и др.

Заклучение и предложения за подобряване на резултатите от изпълнението на ПИР на Община Ценово до края на програмния период 2021 – 2027 г.

МЕТОДИ ЗА СЪСТАВЯНЕ И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МО

При разработването на настоящия доклад за МО на ПИР на община Ценово са приложени творчески и съобразно конкретните условия в Общината следните методи:

- **Пряко наблюдение** на територията и администрацията на Общината
- **Проучване** на необходимата базова информация и статистически данни за периода;
- **Анализ и оценка** на събраните данни, факти и информация, **формулиране** на изводи за резултатите и нивото на изпълнение на целите в ПИР, както и **предложение** за подобряване на изпълнението на Плана до края на програмния период 2021 – 2027 г.;
- **Съгласуване** на резултатите от доклада с експертите и управлението на общината, **обратна връзка** от тях и отчитане в изпълнение на МО на препоръките за подобряване на доклада.

При разработване на доклада са използвани също и апробирани от нас много подходящи стандартни информационни източници: МУ на МРРБ от 2020 г., ПИРО за програмния период 2021-2027 г.; Доклади за изпълнението на Плана за 2021, 2022 г. и 2023 г.; Отчети за капиталовите разходи на община Ценово за 2021, 2022 и 2023 г.; Справки на ТСБ – Русе, „Internet” страница на Община Ценово, Общинска служба „Земеделие“, Национална служба за съвети в земеделието – офис Русе, ИСУН 2020, справки на училищата и читалищата в община Ценово, въпросници за общински служители, друга информация и данни.

Раздел 1. ОЦЕНКА НА ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ (ПИР) 2021-2027 НА ОБЩИНА ЦЕНОВО И ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА

Анализът на промените в социално-икономическите условия на територията на общините е необходимо условие за актуализацията на ПИРО след междинна оценка, при която са идентифицирани основните промени в социално-икономическите условия.

Съгласно Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР съгласно чл. 22, ПМС 183 / 04.08.2020 г.), основните фактори влияещи върху необходимостта от актуализиране на ПИРО са доказани от МО изменения в околната правна и програмна рамка на регионалната политика в ЕС, като:

- промени в правната рамка за реализация на регионалната политика в ЕС и страните членки към началото на периода на ПИРО;
- промени в стратегическата програмна рамка на регионалната политика в България, особено по отношение на връзките „Тор – Down” от една страна между регионите NUTS 2 и NUTS 3 (район за планиране – административна област), а от друга страна между NUTS 3 и NUTS 4 (административна област – община);
- промени в конкретните икономически и социални условия на страната като цяло, както и на местно равнище като състояние на бизнеса, на местните общности, стабилност на бюджета и др. в общината.

Първият два фактора се характеризират (1) със **свързано законодателство и/или право на ЕС и в частност, на РБългария и (2) с промените в секторни стратегии и програми**, които биха оказали влияние върху изпълнението на ПИРО. През периода 2021 - 2023 няма регистрирани промени по отношение на правната рамка. Налице е обаче известно забавяне в програмирането за програмния период и забавяне при приемането на стратегически документи за развитие на земеделието и селските райони на национално ниво. Освен за община Ценово, негативно въздействие на това би имало и върху общините Сливо поле, Борово и Иваново, в които земеделският отрасъл е преобладаващ за икономиката.

По отношение на третата група фактори може да се отчете, че икономическите и социални условия в страната през 2022 - 2023 година се характеризират с по- висока инфлация спрямо 2020 и 2021 г. с пандемия Covid -19. Отрицателно влияние има войната в Украйна и политическата нестабилност в страната, довела до общо шест служебни и редовно избрани правителства. Горните фактори водят до нарушаване на ритъма в работата на държавната администрация, включително при изпълнение на програмите, съфинансирани от ЕС през периода 2021 – 2027 г.

Друга особеност е, че в периода 2021 - 2023 г. продължава тенденцията за ръст на възнагражденията. Паралелно с това се наблюдава и възстановяване на пазара на труда, като безработицата постепенно намалява до нивата си преди началото на пандемията. Необходимо е обаче да се има предвид, че продължаващият риск от стагнация на икономиката в ЕС може да доведе до ограничителни мерки за стопанската активност и социалното развитие, което поставят под риск устойчивото и балансирано развитие на общностите в общините.

В следващите подраздели са представени основни изводи и данни за социално-икономическото състояние на община Ценово, за да се идентифицират промените от приемането

на ПИРО през 2021 г. до момента на Доклада за МО. Направени са сравнения между базовите стойности на индикаторите за оценка на изпълнението и тези, идентифицирани за МО, от една страна и актуалните данни за тях към края на 2024 г., така че да се проследят евентуални промени в социално-икономическото състояние на общината.

В следващия раздел са представени основните изводи от анализа на социално-икономическите промени, настъпили в община Ценово в периода 2021 - 2023 год., които оказват влияние върху степента на изпълнение на ПИРО и вероятно ще влияят и по-нататък до края на програмния период. По този начин може да се идентифицират и прогнозираят възможните рискове през развитието на общината.

1.1. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО КЪМ ПЕРИОДА 2021 - 2023 ГОД. НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА НА ПИРО

Поради липсата на актуални данни на НСИ за някои показатели за 2023 год., оценката за демографската обстановка в общината се разглежда като продължение на тренда 2020 - 2022 г. Информацията от официалната статистика за социалното развитие в периода е допълнена чрез вътрешна информация от Община Ценово за пазара на труда, за сферата на образованието и здравеопазването, за социалната сфера и други през 2023 г.

По принцип, община Ценово, както и съседната община Борово се характеризира с малък брой население. В края на 2023 г. се наблюдава спад на населението на общината спрямо 2020 г., от **4 740 до 4 071 души**, т.е. с **14,11 %**. В най-голяма степен този спад в населението през периода 2020 – 2023 год. се дължи на населението в подтрудова възраст (**спад 19,68 %**) и на населението в трудова възраст (**спад 17,33 %**). Това е твърде тревожен признак за демографското състояние, а в перспектива и за пазара на труда. Вероятно, определяща причина може да е предимствата на община Бяла и естествено – на областния център гр. Русе за пазара на труда и образованието. Възможна причина може да бъде и „автоматичното“ увеличение на възрастта за пенсиониране на работната сила.

Естественият прираст на населението за 2023 г. е отрицателен (**спад 34 души/1000 души население**) и показва тенденция за влошаване спрямо 2020 и 2021 год. Коефициентът на механичен прираст за 2023 г. е 5,20 при 2,57 за 2021 г., които стойности са доста по-малки от коефициента 14,6 броя/1000 жители за 2020 г. Това вероятно може да се обясни с влиянието на Пандемията от Covid – 19 през 2020 г.

Коефициентът на възрастова зависимост за 2022 г., измерващ броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (общо населението под 15 и на 65 и повече години) и населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години), спрямо останалата част от населението, **по данни от НСИ е 85,52 %** и е по-голям спрямо 2020 и 2021 г. Този коефициент показва както **застаряването на населението, така и недостатъчния темп на младите хора на прага на вливане в работната сила на общината.**

За 2023 година коефициентът на демографско заместване (за лицата, които влизат в трудова възраст спрямо тези, излизащи от нея) е **37,24 %** и намалява с **35 – 40 %** спрямо началото на програмния период. Тази тенденция показва, че в периода 2024 – 2027 трябва да се търсят решения на проблема с намирането на достатъчно кадри за икономиката на общината.

Таблица 1.

Основни демографски показатели за община Ценово за периода 2020 - 2023

Показател	Календарна година			
	2020	2021	2022	2023
Население на общината към 31.12 общо, броя	4 740	4 604	4 150	4 071
Население в подтрудоспособна възраст (под 15 г.), броя	494	494	414	425
Население в трудоспособна възраст (15 – 64 г.), броя	2450	2404	2088	2051
Население в надтрудоспособна възраст (над 64 г.), броя	1796	1706	1648	1595
Относителен дял на населението на под / и над трудоспособна възраст спрямо общото, %	51,7	52,2	49,69	49,61
Относителен дял на подтрудоспособното население спрямо общото население, %	12,84	13,11	9,98	10,43
Коефициент на естествен прираст на населението (на 1000 жители), броя/1000	- 24,77	- 31,68	- 34,0	- 111
Коефициент на механичен прираст (вътрешна миграция)	14,69	2,57	5,20	7,86
Относителен дял на населението под 15 и над 65 и повече год. спрямо населението от 15 до 64 г., %. (Коефициент на възрастова зависимост)	58,28	58,19	85,52	85,3
Относителен дял на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64, % (Коефициент на демографско заместване, %)	76,08	81,80	37,24	35,9

Източник: Доклади 2022 и 2023 г., НСИ, собствени пресмятания

На база на изложената и анализирана във възможната степен информация може да се направи изводът, че община Ценово е до известна степен непривлекателна за миграция. За съжаление в периода след 2020 г. се наблюдава тенденция за намаление на населението общо за общината и на населението в трудоспособна възраст. Намалява също делът на подтрудоспособното население спрямо общото население. **Налице е неблагоприятна тенденция** за увеличаване на коефициента на възрастова зависимост на населението и намаляване на относителния дял на лицата, които влизат в трудоспособна възраст спрямо тези, които се пенсионираат над 65 години.

1.2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЦЕНОВО

По отношение на общинската икономика може да се отбележи, че се наблюдава известно свиване през 2021 и 2022 г. спрямо „пандемичната“ 2020 год. Това се затвърждава от официалните статистически данни на НСИ – **Таблица 2.**

Както се вижда от **Таблица 2**, за периода 2020 – 2023 год. е налице устойчива тенденция за ръст на всички ключови икономически показатели на община Ценово. Общият брой на нефинансовите предприятия нараства през 2023 год. с **28,8 %** спрямо 2020 и 2021 год. Аналогично, общият брой заети в Общината за този период се увеличава с **21,64 %**. Устойчив ръст се наблюдава както за произведената продукция, така и за нетните приходи от продажби на предприятията, като през 2023 г. стойността се увеличава със **80,65 %** спрямо „началната“ 2020 година. Що се отнася до инвестициите, в частност разходите за придобиване на ДМА, и тук през 2023 год. има забележим ръст от **376 %** спрямо 2020 год. Трябва да се има предвид обаче, че специално в земеделието резултатите за 2022 - 2023 г. възможностите за инвестиции са били високи поради високите цени на реализация на зърнените култури. Поради това, чрез доклада за МО на изпълнението на ПИРО Ценово може по-ясно да се види, дали общинската икономика е превъзмогнала устойчиво негативните последствия от Covid -19 за 2020 – 2021 г.

Таблица 2.

Ключови икономически показатели на община Ценово за периода 2020 – 2023 г.

Показател	Календарна година			
	2020	2021	2022	2023
Общ брой предприятия в общината	184	182	236	237
Общ брой заети лица в общината	402	399	477	489
Произведена продукция от всички икономически сектори, хил. лв.	21 339	30 833	37 333	35 279
Нетни приходи от дейността, хил. лв.	27 128	34 891	50 940	49 008
Разходи за придобиване на ДМА, хил. лв.	3 324	7 927	8 143	12 506

Източник: Доклади 2022 и 2023 г., ТСБ - Север, Отдел „Статистически изследвания – Русе“

Съгласно информацията от НСИ, макар и при известна конфиденциалност на данните за някои сектори от икономиката на Община Ценово може да се оцени, че с най-голямо значение за местната икономика е земеделието (селско стопанство, горско и рибно стопанство). Конкретно за 2023 г., в земеделието са регистрирани **58,9 %** от предприятията. То осигурява **68,47 %** от приходите и **56,19 %** от работните места в икономиката (по брой на заетите лица).

Изключително интензивният ръст на земеделието се потвърждава и от анализа на балансовата осигуреност с ДМА. Размерът на ДМА по баланс в земеделието е **84,71 %** спрямо общия размер на ДМА за икономиката в община Ценово. Разходите за придобиване на ДМА в земеделието през 2022 г. са **56,87 %** от сумарните в общината, а за 2023 г. спада до **27,15 %** - поради ниските приходи в земеделието.

По данни на ОД „Земеделие“ – Русе, общата площ на наблюдаваните полски култури през 2023 г. за територията на община Ценово е **145,88 хил. дка**, от които **108,73 хил. дка**

зърнени култури и **37,150 хил. дка** технически култури. Площите с трайни насаждения през 2023 год. са **6,112 хил. дка** като поради обновяването на част от насажденията (например лозята) бележат спад спрямо 2022 год. Регистрирани са общо 202 земеделски стопанства при 222 броя според Доклада за 2022 год., т.е. наблюдава се спад с около 10 % спрямо 2022 г.

Таблица 2 (А)

Размер на едно животновъдно стопанство по видове животни, броя (2022 г.)

	Свине	Крави и биволи	Птици	Кокошки носачки	Зайци	Пчелни семейства
Община Ценово	203,1	31,0	82,3	40,4	13,1	58,3
Област Русе	1541,4	25,7	1969	-	16,6	91,7
Северен централен район (СЦР)	994,1	27,7	2439	64,4	16,7	90,4

- *Наша идея и пресмятания по първична информация от ОД „Земеделие“ – Русе за 2022 г.*

От Таблица 2 (А) се вижда, че животновъдството в общината изостава в сравнение със стопанствата в Област Русе и СЦР. Най-чувствително е това при кравите за мляко, където са закрити няколко кравеферми. Тревожи niskият среден брой крави в едно стопанство, като се има предвид, че екзистенц-минимумът по рентабилност е 50 животни в една кравеферма.

Делът на преработващата промишленост в община Ценово е сравнително малък. Налице са няколко предприятия за преработка на дървесина и селскостопански продукти. Успешно се развива изграденото модерно предприятие за преработка на плодове в с. Новград, което разширява дейността си чрез нови проекти за автоматизация на дейността, за напояване и предпазване от градушки. Интересът към производството на плодове би могъл да се увеличи, ако се постигне напредък в сдружаването на земеделски производители от Община Ценово за маркетинг и първична преработка на продукцията. За съжаление, няма примери за това, въпреки, че сдружаването би подкрепило преработката на плодове в община Ценово.

1.3. ПАЗАР НА ТРУДА И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

- Пазар на труда

През периода 2021 - 2024 година пазарът на труда в община Ценово се характеризира с тенденция за известно **намаляване на коефициента на безработица** спрямо началото на програмния период 2021 год., като в същото време се намалява и броят регистрирани безработни лица. – Таблица 3.

Таблица 3.

Състояние на пазара на труда в община Ценово

Показател	Календарна година			
	2021	2022	2023	2024
Регистрирани безработни лица – общо, бр.	398	328	303	293
Разкрити нови работни места, броя	119	153	183	105
Коефициент на безработица, %	22,4	18,5	18,5	18,4

Източник: Доклади 2022 и 2023 г., ДБТ – Бяла и НСИ

По данни на дирекция „Бюро по труда“ – Бяла, към м. Септември 2024 г. броят на регистрираните безработни лица в община Ценово намалява с 26,4 % спрямо 2021 год. и с 10,7 % спрямо равнището от 2022 г., но въпреки това коефициентът на безработица остава сравнително много висок спрямо общините от градски тип и този на областно ниво. Така, въпреки че коефициентът на безработица спада с 17,9 % спрямо 2021 г. веднага след „Ковид“, от 2022 до 2024 г. коефициентът на безработица остава постоянен на ниво 18,5 – 18,4 %. В същият времеви диапазон 2021 – 2023 г. има тенденция за увеличение на разкритите работни места, но през 2024 г., вероятно поради икономически проблеми тази тенденция прекъсва.

През последните две години, 2023 и 2024 год. са проведени общо 129 срещи с потенциални работодатели и са сключени договори за 253 броя работни места. Налице е влошаване на тези два показателя за 2024 г. спрямо 2023 г. За 2023 г. са осигурени 52 работни места за частния сектор, а за 2024 г. – за 27 работни места, т.е. повтаря се влошаването на картината за 2024 г. Сключени са за двете години 2023 и 2024 г. общо 76 броя договора за включване в мерки и програми за насърчаване на заетостта, от които 56 души за заетост от ЗНЗ, и по ОПРЧР – 34 безработни лица. Безработните лица, които са включени в заетост по мерки и програми за насърчаване на заетостта, са общо 49 бр. през 2023 г.

През 2023 – 2024 г. на територията на общината са реализирани следните национални програми за заетост: Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания; НП „Помощ за пенсиониране“; Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица; „Асистент на хора с увреждания“; Регионална програма за обучение и заетост. В рамките на ОПРЧР и оперативни програми за заетост, през 2023 и 2024 г. в общината се изпълнява проектът: „Нова възможност за заетост“. Конкретни данни за продължителността на заетост (човекочасове) и изразходваните за целта средства са посочени в Мярка 2.1. – Раздел 4.1.

• Социално развитие

Община Ценово отделя сериозно внимание за решаване на проблемите през сектора на социалното развитие – образование, здравеопазване, читалищна дейност и услуги.

Състоянието и инфраструктура на образователната система в община Ценово през учебната 2023/2024 г. остават без съществени изменения спрямо началото на програмния период. Броят на детските градини е непроменен, като се осигуряват достатъчно места за желаещите деца, които остават без промяна спрямо предходните години – **Таблица 4.**

Броят на училищата остава непроменен. Поддържа се равнище от 25 броя учители в училищата. През 2023 г. **общо 38 педагогически специалисти** от училищата в община Ценово са преминали през обучителни курсове за квалификация и преквалификация. Не се регистрира намаляване на броя учащи. През 2022 / 2023 год. двама ученика са били на индивидуална форма на обучение. Съответно, през 2023 / 2024 г. един ученик е в индивидуална форма, а трима – в самостоятелна форма на обучение.

В училищата на територията на община Ценово през 2023 г. са изпълнени общо 16 проекта по националните оперативни програми с европейско финансиране и по други местни програми на обща стойност **24,122 хил. лв.** Най-успешни в проектната дейност за 2023 г. са училищата в с. Ценово и с. Долна Студена.

Таблица 4.

Ключови показатели на образованието в община Ценово

Показател	Учебна година			
	2020 / 2021	2021 / 2022	2022 / 2023	2023 / 2024
Детски градини, броя	4	4	4	4
Педагогически персонал в детските градини, бр	10	10	10	10
Места на 100 деца в детските градини, броя	132	121	114	114
Деца в детските градини, броя	95	99	96	101
Места в детските градини, броя	125	120	114	114
Училища на територията на общината, броя	4	4	4	4
Учители в общообразователни училища, броя	25	25	25	25
Учащи в общообразователни училища, броя	155	150	157	155

Източник: Доклади 2022 и 2023 г., НСИ от 2024 г.

Продължава и през 2024 г. успешната дейност по разработване на проекти в училищата. За годината са изпълнени общо 9 проекта с финансиране за **561,03 хил. лв.**, от които **109,195 хил. лв.** от бюджета, **444,33 хил. лв.** от европейски програми и **7,500 хил. лв.** ПУДООС.

Интензивната проектна дейност позволява да се осигури достатъчно компютърно и друго оборудване в училищата. В четирите училища са обзаведени 9 (девет) компютърни стаи с общо над 70 места с достъп до Internet. За общо 160 ученика са осигурени 68 броя компютри и таблети, т.е. средно 42,5 броя компютърна техника на 100 ученика. **По този показател Общината е на едно от челните места в Област Русе.**

- **Здравеопазване**

На територията на общината действат 4 (четири) амбулатории за първична извънболнична медицинска помощ (АПИМП) – индивидуални практики в селата: (1) Ценово; (2) Белцов; (3) селата Новград, Караманово, Долна Студена, Джулоница и Пиперково; (4) в селата Новград, Кривина, Джулоница и Беляново. В общината действат и амбулатории за първична извънболнична дентална помощ (АПИДП) – индивидуална практика в селата Новград и Караманово. По тези показатели към 2023 – 2024 год. община Ценово „стои“ по-добре от някои други общини в област Русе. През 2023 год. община Ценово съвместно с Ротари клуб Русе е провела изследване на **35 души за туморен маркер на простатата.**

- **Читалищна дейност**

Важно място в системата на културата в община Ценово имат читалищата. По наша инициатива са проведени анкетни проучвания сред тях с цел идентифициране на основни прояви за тяхното развитие, както следва:

През 2023 и 2024 г. се изпълнени общо **12 (дванадесет)** проекта по програми за развитие на читалищата на територията на общината на стойност общо **44 555 лв.** по програми за развитие на читалищата, както следва:

- (1) Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“ – предоставят се средства за закупуване на книги на читалищата;

(2) Проект „Интернет за всички 55+“ – за закупуване на права и ползване на Internet.

(3) Програма на НФ „Култура“ за НЧ – с. Ценово.

Във връзка с проектите за Internet, читалищата ползват общо 27 броя места с персонални компютри и лаптопи. В общината ежегодно се организират и провеждат културни прояви от читалищата. През 2023 г. има общо 96 броя прояви, участия в конкурси и фестивали и др. В ежегодният фолклорен фестивал „Ценово пее и танцува“, който е включен в националния календар на Министерството на културата през 2023 г. и 2023 г. са участвали общо 196 души от читалищата.

• Социални услуги

През 2023 – 2023 год. в Община Ценово се предоставят социални услуги в два центъра:

1. „Център за обществена подкрепа“ (ЦОП), който има капацитет от **20 потребители**, но средномесечната му заетост през 2023 год. е **50 бр. потребители**. ЦОП осигурява „общодостъпни“ услуги като „Информирание, консултиране и обучение“ и „Мобилна превантивна общностна дейност“, като за 2023 г. е отчетено **едно дете средномесечно**. Втората група услуги от ЦОП са: „Терапия и рехабилитация“, ползвана средномесечно през 2023 г. от **50 деца**; „Информирание и консултиране“, от **19 деца**; „Обучение за придобиване на умения“, ползвана от **18 деца през 2023 г.**; „Застъпничество и посредничество“ – за **3 деца средномесечно**.

2. „Дневен център за пълнолетни лица с увреждания“ (ДЦПЛУ), който има **капацитет 10 потребители**, но средно месечната му заетост е **16 лица** потребители. Предоставя комплексно следните видове специализирани социални услуги: „Дневни грижи“ за средно месечно **15 лица** през 2023 г.; „Информирание и консултиране“ – за **16 лица** средно месечно.; „Застъпничество и посредничество“ – за **16 лица**; „Обучение за придобиване на умения“ – **14 лица**; „Подкрепа за придобиване на трудови умения“ – **10 лица средно месечно** през 2023 г. Поради увеличения брой на потребителите в ДЦПЛУ през 2023 г. чрез проучване е доказана необходимостта от разширение на помещенията и е започнал строежът на „Пристройка към съществуваща обществено-обслужваща сграда“.

За двете услуги (1) и (2) по-горе през 2024 г. са изразходвани общо **205,792 хил. лв.** от държавния бюджет. За проекта „Приеми ме 2015“ през 2024 г. за изразходвани **18,545 хил. лв.** по програма „РЧР“ чрез трансфер от Агенция за социално подпомагане.

Община Ценово предоставя и услуга „Асистентска подкрепа“ - специализирана социална услуга, която включва ежедневна почасова подкрепа в домашна среда. Услугите имат капацитет за **20 бр. субсидирани потребители** и **7 бр. лични асистенти**, като към **31.12.2023 г.** се предоставя почасово на **43 бр. потребители**, обслужвани от **16 бр. лични асистенти**.

През 2023 - 2023 г. на територията на община Ценово функционират три кухни на „Домашен социален патронаж“ в селата Ценово, Новград и Караманово. Те обслужват деветте населени места на общината. Капацитетът на услугата е **240 потребители**. Средномесечно от услугата са се възползвали **132 потребители**, за някои освен доставка на храна се извършват и други услуги като: пазаруване, заплащане на сметки и др.

Раздел 2. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИЯ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2023 Г. НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ (ПИР) 2021– 2027 Г.

2.1. СТРУКТУРА НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА П И Р - ЦЕНОВО

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности проекти. Предмет междинната оценка на ПИР е наблюдението и оценката за изпълнението на целите и приоритетите на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана и на база (основно) на определените индикатори за резултат от изпълнението на ПИРО.

Фигура 2. Схема на структурата на целите и приоритетите на ПИР – Ценово.

2.2. АНАЛИЗ НА ПРОЕКТИТЕ, ИЗПЪЛНЕНИ В ПЕРИОДА 2021 – 2023 Г. ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА МЕРКИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИР 2021 – 2027 Г.

В тази част на доклада е следвана структурата, зададена в ПИРО – визия, транспонирана в три стратегически цели, които следва да бъдат постигнати посредством реализацията на конкретни проекти и мерки, групирани в пет приоритета – **Фигура 2 на стр. 15**. Пълният набор от проекти, реализирани през периода 2021 - 2023 година, са посочени с техните параметри, съгласно ППЗРР (включително източниците на финансиране и усвоените средства). Изпълнението на плана може да се разглежда в две направления. Първото е сметната стойност на сключените договори по проектите и инициативите през конкретната година. Второто е реално изплатените средства по тези договори. Това уточнение е важно, защото в края на всяка от разглежданите години са били сключени договори по отделни програми, но в същото време все още не е било извършено плащането по тях. Поради тази причина се наблюдава разминаване между реалното финансово изпълнение, и индикативното такова (на база само на сключените договори, без плащания по тях).

Трябва да се оцени по достойнство възприетият подход на община Ценово да изиска, защото насочеността на докладите за отделните години в периода на МО да „следва“ структурата и индикаторите на ПИРО 2021 – 2027 г. В това отношение, ежегодните доклади за наблюдение на изпълнението на ПИР **се различава в положителния смисъл от случаи от някои общини**, в такива доклади напразно да се търси връзка със структурата на ПИРО.

Поради тази **положителна иновация** в настоящата МО за изпълнение на ПИРО е възприет подходът да се представи паралел по изпълнените проекти през всяка година 2021 – 2023 г. за всяка мярка, като се отрази **континуитета на дейностите** и се представи кумулативната картина за натрупване на разходите за ПИРО мярка след мярка. По този начин, **се облекчи и процесът по изготвяне на Междинната оценка (МО) за периода 2021 - 2023 г.**

По-надолу са представени изпълнените проекти по стратегически цели, приоритети и мерки на ПИРО. **Общо за периода 01.01.2021 - 31.12.2023 г. са изпълнени окончателно или са в процес на текущо изпълнение 54 значими проекта, както следва: за Приоритет 1 - 15 броя проекти; за Приоритет 2 – 16 броя; за Приоритет 3 – 11 броя; за Приоритет 4 – 6 броя; за Приоритет 6 – 6 броя.. Общата стойност на проектите е 11 957,03 хил. лв.**

Най-голям за периода 2021 - 2023 год. е относителният дял на проектите по **Мярка 3.1. „Рехабилитация на пътната и уличната инфраструктури в общината“ – 7 574 хил. лв. и по Мярка 1.2. „Развитие на интелигентно и устойчиво селско стопанство чрез напояване и внедряване на нови технологии за повишаване на добивите, усвояване на нови сортове, растениевъдство и зеленчукопроизводство, неподвластни на климатичните промени“ - с изпълнение за периода 1 400,14 хил. лв.** Проектите по тези две водещи за ПИРО мерки имат относителен дял **75,06 %**. от вложените средства за проекти. **Мярка 3.1** има дял от **63,34 %**, а **Мярка 1.2 – 11,71. %**. от вложените средства.

ПРИОРИТЕТ 1: ОПТИМАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИЯ И ЧОВЕШКИЯ РЕСУРС ПРИ ВЪВЕЖДАНЕ НА КРЪГОВА ИКОНОМИКА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2021 И 2022 Г.

През 2021 г. е подготвен проект на ОУП на община Ценово и 10 броя ПУП за частни

фотоволтаични проекти. Обсъдени са проекти за реализация на ТГС с Окръг Гюргево и са обсъдени планове за водовземания от р. Янтра за капково напояване. Реализиран е проект за преработка на плодове в с. Новград и отдадена площ в с. Долна Студена за шивашка фирма.

През 2022 г. са изпълнявани 6 проекта по Мярка 1.2 за развитие на интелигентно и устойчиво земеделие и три по Мярка 1.3 за насърчаването на предприемачество. Подкрепя се развитието на местния бизнес чрез предоставяне на информация за потенциала на общината. За съжаление няма финансов израз за работата по Мярка 1.1 и 1.4.

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2023 Г.

По мярка 1.1 „ Утвърждаване на зоните за въздействие като териториални общности ..... за успешно социално-икономическо развитие на цялата община.

Съгласно ПИРО 2021-2027 особена зона за въздействие са земеделските стопани с животновъдство и трайни насаждения. За тази цел през 2023 год. са подкрепени общо 10 броя договори с животновъдни стопанства за наемане за срок от 5 години на **2 360,414 дка** общински земи и 6 договора за наемане за **703,133 дка** за една година. Специално за развитие на трайните насаждения са отдадени под наем за 15 год. общо **27 000 дка**. По тези договори община Ценово е получила приходи от наем в размер на **1 млн. 133,88 хил. лв.**, които са използвани за финансиране на общински проекти и инициативи.

Стартирани са два иновативни проекта 2023 – 2025 год. на „Агрола Екоинвест“ ЕООД на сметна стойност общо **4 835,95 хил. лв.** по мярка 4.1 на ПРСР, от които **2 417,98 хил. лв.** са БВП и съответно приносят на бенефициента, като са изплатени за годината **726,26 хил. лв.** С характер на иновация за резултата е също проектът по Мярка 4.1 на ПРСР на ГИП-60 ЕООД по план 2023 – 2025 год. за автоматизирани системи за напояване, торене и защита от градушка. Сметната стойност на проекта е **1 913,47 хил. лв.**, а БФП и собственият принос – **956,74 хил. лв.**, като за 2023 год. са изплатени **261,61 хил. лв.**

С помощта на консултанти от НССЗ, **през 2023 г. са договорирани и изпълнени** общо 6 проекта по Мярка 6.3 за подкрепа на малки земеделски стопанства за периода 2022 – 2025 год. и общо пет проекта по Мярка 4.1 на ПРСР за 2023 – 2025 год.

През 2024 год. **по Мярка 1.3 „Насърчаване на предприемачеството и развитие на икономически дейности в нови МСП за максимално оползотворяване на продукцията от селското стопанство, търговията и туризма“**, по план 2023 – 2024 г. е започнало изпълнение на проект за Информационен и обучителен център в с. Ценово на сметна стойност **1 908 301,55 хил. лв.** Засега е подадено искане за плащане на стойност 858,74 хил. лв. с ДДС Като израз на предприемачество, с помощта на НССЗ, през 2022 г. е договорен и изпълнен успешно проект по Мярка 6.1 „Млад фермер“ на ПРСР за закупуване на земеделска техника в с. Новград от фирма „Аркан Каан“ ЕООД.

По Мярка 1.4 „Подобряване на съществуващия местен микро и малък бизнес чрез стимулиране на кръговата икономика“ в периода 2021 – 2023 год. е изпълнен и разплатен от ДФ „Земеделие“ проект на „Вардмекс“ ЕООД за повишаване биосигурността в животновъдна ферма за свине в с. Караманово. Общо по **мярка 1.4** могат да се отчетат **14 проекта на предприятия**, регистрирани в ИСУН, от които 5 по Мярка 4.1 / ПРСР са иновативни.

Продължава през 2023 и 2024 г. успешното сътрудничество по мярка 1.2 „Развитие на интелигентно и устойчиво селско стопанство чрез ...“ с “Националната служба за съвети в земеделието – ТОО-Русе и Мобилен общински офис – гр. Бяла (МОО). За 2023 и 2024 г. на 80 земеделски стопани са предоставени общо 1200 бр. консултации, както следва:

- Предоставени са 276 броя специализирани консултации на земеделски стопани относно ползите и предимствата от сдружаване; Предоставени са 53 консултации относно безопасни условия на труд, регистрационни, лицензионни и други изисквания в земеделието; Предоставени са 28 бр. консултации за кандидатстване и изпълнение на одобрените проекти към ПРСР 2014-2020 г. по подмярка 6.1. "Стартова помощ за млади земеделски стопани" и 24 бр. консултации за подмярка 6.3. "Стартова помощ за развитие на малки стопанства";
- Подпомогнати са 10 одобрени малки стопанства и 8 одобрени млади фермери при изпълнение на проектите им по подмярка 6.3 и подмярка 6.1 - методическа помощ - изготвяне на отговори на уведомителни писма, заявки за плащане и подготовка на други документи;
- Предоставени са 5 бр. доклади с 12 консултантски пакети (КП) на малки земеделски стопанства по подмярка 2.1.2 „Консултантски услуги за малки земеделски стопани“ по ПРСР 2014-2020 г., взети са почвени проби и са дадени препоръки за торене на земеделски култури;
- Предоставени са 617 бр. консултации по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР 2023-2027 г.).

ПРИОРИТЕТ 2: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, СОЦИАЛНИТЕ И МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2021 И 2022 Г.

През 2021 г. по Мярка 2.1 са реализирани обучения за квалификация на служители от администрацията, на учители и на читалищни служители; Организиран е семинар „Реакции при бедствени ситуации“ по ТГС проект; Проведено е професионално обучение на 12 безработни; Осъществена е подкрепа за съхраняването и развитието на местни традиции и културни инициативи. **По Марка 2.2** е проведен семинар от Областен информационен център и НССЗ – Офис Русе по новите ОП през 2021 – 2027 г. и мерките 6.3 и 6.1 в земеделието. **По Мярка 2.3**, с цел задържане на младите хора в общината, са обсъдени възможни проекти по ОПРЧР. **По Мярка 2.5** е систематизирана информацията за действащите амбулатории в община Ценово. **По Мярка 2.5** са изпълнени проекти за ремонт на сгради на Домашен социален патронаж и закупуване на оборудване и предоставяни социални услуги с финансиране от ЕС и Бюджета.

През 2022 се изпълнявани четири дейности/проекта за подобряване на образованието, здравеопазването, социалните и младежки дейности, но за 2022 г. е усвоена 2,59% от сметната стойност на проектите. През годината общо 32 бр. педагогически специалисти от четирите училища са преминали през обучителни курсове на различни теми за повишаване на техните знания и умения. В основните училища през 2022 г. се изпълнявани различни проекти, които обхващат 90% от учителите и читалищните дейци. През 2022 г. е открит Младежки център, за отдих, забавления и спортни дейности, като помещенията и съоръженията се ползват безплатно.

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2023 Г.

По **Мярка 2.1** „Осигуряване на дистанционно обучение, квалификация и преквалификация на трудовия потенциал“ са подписани договори за временна заетост и са разплатени общо **843 чов. месеца** на ставка МРЗ вкл. осигуровките, т.е. общо **769,138 хил. лв.**, разпределени по програми за субсидирана заетост, както следва:

- По Национална програма „Обучение и заетост на продължително безработни лица – К2“ са усвоени 20 човеко месеца на сметна стойност **9,059 хил. лв.**, вкл. осигуровките;
- По национална програма „Помощ за пенсиониране“ за **35 човеко** месеца на сметна стойност общо **29,307 хил. лв.** вкл. осигуровките;
- По Програма „Заетост по Чл. 55/а от ЗНЗ“ общо **30 човекомесеца** на сметна стойност общо **23,094 хил. лв.** вкл. осигуровките;
- По национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания са реализирани за 2023 год. общо **21,798 хил. лв.** вкл. осигуровките за **23 човекомесеца**;
- По социална услуга „Асистентска подкрепа“ по реда на Закона за социалните услуги и ППЗСУ“ са реализирани **128 човеко месеца** заетост на стойност **98, 408 хил. лв.**
- По „Механизъм лична помощ по реда на закона за личната помощ“ са усвоени **439 човекомесеца** заетост на обща сума **458,663 хил. лв.** при налична субсидия в размер на **496,63 хил. лв.** от държавния бюджет за 2023 год.
- По проект от ПРЧР за „Нова възможност за младежка заетост“ са реализирани общо **168 човеко месеца** на стойност **128, 809 хил. лв.** вкл. осигуровките.

Както се вижда, по **Мярка 2.1** през 2023 г. са реализирани общо **675 човекомесеца** заетост с национално финансиране (от държавния бюджет) за общо **640,329 хил. лв.** и **168 човекомесеца** финансиране от ПРЧР (т.е. по ЕСИФ) на стойност **128,809 хил. лв.**

През годината, по споразумение с МТСП за Проект „Красива България“ No РД-17-27/ 27.03.2023 г. по мярка 03 „Професионално обучение за квалификация“ е проведен курс за 10 регистрирани безработни лица по професия „Болногледач“, специалност „Здравни грижи, с продължителност 300 часа за 41 дни. Допълнително 11 младежи са обучени като доброволци за психосоциална подкрепа на уязвими групи и при бедствия и аварии по БЧК. Заедно с обучените по Програма „ЗОХТУ“ 3 (три) лица и 10 безработни лица за обучение и заетост, се отчитат общо 34 обучения на безработни лица – **Индикатор за продукт 2.1.**

По **Мярка 2.3** „Организиране на младежки дейности“, за детска педагогическа стая и Районно полицейско управление – с. Ценово са закупени пет броя лаптопи и два климатика на сметна стойност **8,44 хил. лв.**, като за 2023 г. са усвоени **8,26 хил. лв.** от държавния бюджет.

В рамките на тази мярка са отчетени и проектните дейности на учениците. Така, по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, който има за цел да противодейства на риска от отпадане на ученици, са участвали **31 ученика** от училища в Общината и **10 техни родители**. В детските градини в с. Ценово и с. Караманово общо 16 деца са участвали в две групи в Проект „Активно приобщаване в системата за предучилищното образование“, като са изпълнени **10 допълнителни ситуации по български език.**

По **Мярка 2.4** „Подобряване на достъпа до здравно обслужване на населението и здравна инфраструктура“ през 2023 год. , съвместно с „Ротари клуб“ – Русе е проведено изследване на 35 мъже от общината по стойностите и наличието на туморен маркер на

простатната жлеза. Назначен е „Здравен медиатор“ на населението от малцинствени групи, който 2023 и 2024 г. е изпълнил **29** консултации на младежи по здравни и социални казуси.

По Мярка 2.5 “Развитие на услугите в социалната сфера”, съгласно решение на ОбС от 2021 / 2022 г. по план 2022 – 2023 г. се изпълнява проект за „пристройка към съществуваща сграда на „Дневен център за пълнолетни лица с увреждания“ на сметна стойност **69,60 хил. лв.** от общинския бюджет. През 2022 г. са усвоени **35,40 хил. лв.**, а през 2023 г. – **34,20 хил. лв.**

За подготовка по въвеждане в експлоатация на ДЦПЛУ през 2023 г. е закупена компютърна техника и домакинско обзавеждане с бюджет по **25,80 хил. лв.**, от които **23,17 хил. лв.** от държавния бюджет и **3,32 хил. лв.** от общински средства. За нуждите на Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) е закупен и лек автомобил за сметна стойност **12,00 хил. лв.**, като са усвоени **9,86 хил. лв.** от държавния бюджет.

За издръжката на Център за обществени услуги (ЦОП) през 2023 год. е било на разположение финансиране от държавния бюджет в размер на общо **146,34 хил. лв.**, вкл. **23,02 хил. лв.** преходен остатък от 2022 год. Изразходваните средства през 2023 год. за социалните услуги от ЦОП са в размер на **133,01 хил. лв.** от държавния бюджет.

Размерът на субсидията от държавния бюджет за Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ) за **2023 г. е общо 150,79 хил. лв.**, в т.ч. преходен остатък от 2022 г. **14,64 хил. лв.** Изразходените средства през 2023 г. за ДЦПЛУ са в размер на **119,86 хил. лв.**

Изразходените средства през 2023 г. за предоставяне на местната дейност „Домашен социален патронаж“ в община Ценово са в размер на **229, 605 лв.** В качеството си на партньор на Агенция за социално подпомагане (АСП) по проект „Приеми ме 2015“, финансиран по ОПРЧР -Етап 2 и през 2023 год. община Ценово е предоставяла социалната услуга „Приемна грижа“. За периода 2020 – 2023 г. общият размер на финансираните дейности са **113,587 хил. лв.**, от тях през 2023 г. - **23,823 лв.** от ОП „РЧР“, а останалите средства са от държавния бюджет.

ПРИОРИТЕТ 3: ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРИТЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2021 И 2022 Г.

През **2021 г. по Мярка 3.1** са извършени основни и текущи ремонти на общински пътища, на улици, тротоари и др. в населените места, възстановяване на асфалтови настилки и др. По **Мярка 3.2** са реализирани проекти за реконструкция и рехабилитация на водопроводи в с. Ценово и с. Долна Студена. По **Мярка 3.3** е подменен един котел и извършен ремонт на топлопровод. По **Мярка 3.4** са изградени нови спортни площадки в с. Долна Студена и нова площадка за стрийт фитнес на открито в ОУ „Христо Ботев“ в с. Ценово.

През **2022 г.** в общината са реализирани **35** проекта на обща стойност **7 905,01 хил. лв.**, изключително за подобряване на пътната и улична инфраструктура в общината. През 2022 г. е извършено подобряване на пътната и уличната инфраструктура с обща дължина **29,449 км.** Извършена е реконструкция и рехабилитация на водопровод с обща дължина **4,985 км.**, като от тях **2,090 км.** са в с. Ценово и **2,895 км.** са в с. Долна Студена. Изготвен е идеен проект за изграждане на пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) в с. Ценово, в процедура по съгласуване и одобряване. През 2022 г. в Община Ценово са засадени равномерно по кметства **3 900 бр.** фиданки от общи дървесни видове и такива за плодове. Общо може да се оцени, че

приоритетът е с най-голям брой дейности/проекти и с най-голям финансов принос. Финансовото изпълнение на приоритета за 2022 година е **12,51%**.

• **ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2023 Г.**

По мярка 3.1 „Рехабилитация на пътната и уличната инфраструктура“ са изпълнени:

(1) Проект за ремонт на общински път RSE 1211 по плана за 2022 – 2024 год. на сметна стойност **6 802,11 хил. лв.** с финансиране от държавния бюджет, като за 2023 год. са извършени строителни работи за **3 974,55 хил. лв.** **Индикатор 3.1** може да се отчете като **16,200 км.** Със спестени средства през 2023 г. е извършено поддържане и текущ ремонт на общински път RSE 3218- /II-54, Пиперково– п.к. Новград/Караманово– Хижата.

По споразумение с АПИ, от ОПУ – Русе е извършено освежаване на хоризонтална маркировка, почистване на банкети и кърпеж с асфалтиране на Път II - 54 Гара Бяла-Ценово-Пиперково- Караманово-Вардим-Свищово-участък в с. Ценово и на Път III (Русе) Обретеник – Ценово-участък в с. Ценово.

(2) Ремонт и благоустрояване на уличната инфраструктура по плана за 2022 – 2023 год. за селата Пиперково, Долна Студена и Ценово. Проектът е на сметна стойност общо **819,19 хил. лв.**, а за 2022 год. са усвоени **96,97 хил. лв.** За 2023 год. са усвоени **721,42 хил. лв.**, от които **120,22 хил. лв.** от държавния бюджет и **601,22 хил. лв.** от общинския бюджет.

(3) Ремонт и благоустрояване на уличната инфраструктура по плана за **2023 год.** за селата Ценово, Долна Студена, Караманово, Кривина, Белцов, Беляново и Джулоница. Проектът е на сметна стойност **4 020,33 хил. лв.** За същата година са усвоени **2 878,16 хил. лв.** с финансиране **723,99 хил. лв.** от държавния бюджет, **987,57 хил. лв.** от общинския бюджет и **1 166,61 хил. лв.**, от ПРСР.

Общо по (2) и (3) по-горе са ремонтирани и благоустроени **9,337 км. улици** в общината.

По мярка 3.2 „Рехабилитация на водоснабдителната и канализационната мрежа“- през 2023 няма изпълнени проекти, поради конкретната програма за изпълнение на проекти. Сключен е Договор № 11327112023ДЗ от 27.11.2023 г. „Изготвяне на инвестиционен проект във фаза "работен" и упражняване на авторски надзор по време на строителството на обекти: "Реконструкция и рехабилитация на съществуващи водопроводи в с. Ценово и с. Долна Студена, Община Ценово“ с дължина за с. Ценово **3995м** и **5285 м** за с. Долна Студена.

По данни от „В и К“ ООД - Русе, относителният дял (%) на реалните загуби на вода общо за ПЕР Ценово за 2023 г. са **42,21 %**. Налице е устойчива тенденция за намаляване на Индикатор 3.5 от Таблица 6 (Б) от **53,05 % (2019 г.)** до **42,21 % (2023 г.)**, при целева стойност **45 % за 2027 год.**, което означава, че мярка 3.2 е изпълнена още към **2023 – 2024 год.**

По мярка 3.3 „Изграждане на поддържане на образователната инфраструктура“ през 2023 г. са изпълнени два проекта. Първият е за закупуване и монтаж на оборудване за видеонаблюдение в с. Долна Студена, с. Новград и с. Караманово на сметна стойност **11,10 хил. лв.** от държавния бюджет, като за 2023 год. са усвоени **6,40 хил. лв.** Вторият проект е за програмни продукти и лицензи за използването им за училището в с. Долна Студена и за детски градини в селата Караманово, Новград, Ценово и Долна Студена. Сметната стойност на проекта е **3,70 хил. лв.** от държавния бюджет, които са усвоени през 2023 год.

Извършен е през м. Март 2023 год. ремонта на училището в с. Долна Студена по план 2022 – 2023 год. за боядисване, смяна на врати, външна изолация, LED осветление и др. В

училищата в селата Ценово, Долна Студена и Караманово са изградени площадки за **практическо обучение по безопасност на движението по пътищата**.

По мярка 3.4 „Изграждане/поддържане на спортна инфраструктура“ е продължено изпълнението на проект по план 2022 – 2024 г. за „Комплекс за спорт и развлечение в УПИ IV – 912 в кв. 39 в с. Ценово – Етап I, с. Ценово“, при сметна стойност за периода на проекта **488,00 хил. лв.**, през 2023 г. са усвоени **7,92 хил. лв.** от общински средства. По Отчета по Плана за младежките дейности, през 2023 г. са открити две нови комбинирани спортни площадки в с. Ценово и с. Долна Студена. С това се отчитат от 2021 г. **общо три футболни клуба, 4 (четири) спортни площадки за футбол и 4 (четири) за стрийт фитнес**.

По мярка 3.5 „Изграждане/поддържане на културната инфраструктура“ е отчетен основният ремонт на читалището в с. Джулоница по Програма „Красива България“ на стойност **298,978 хил. лв** от държавния бюджет. Със средства в размер на **8,568 хил. лв.** от ЕСИФ (ПРСР) са закупени книги и права за ползване на Internet в читалищата на Общината.

Извършени са също текущи ремонти/поддържане на: сгради на Храм „Свети Димитър“ и Етнографска сбирка в Новград; обществена сграда в с. Ценово и Долна Студена; сграда за тъжни ритуали с. Ценово и кметство – Кривина; лекарски кабинети в три села на Общината.

ПРИОРИТЕТ 4: СЪХРАНЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕФЕКТИВНО ПРЕЗЕНТИРАНЕ НА ИСТОРИЧЕСКИТЕ И ПРИРОДНИ ДАДЕНОСТИ КАТО УСЛОВИЯ ЗА ПРИВЛИЧАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2021 И 2022 Г.

През 2021 г. по Мярка 4.1 е приключен основният ремонт на Етнографската музейна сбирка в с. Новград с финансиране съгласно ПМС. **По Мярка 4.2** е разработена/приета краткосрочна програма за насърчаване на използването на ВЕИ. Издадени са 51 разрешения за строеж на фотоелектрически централи (ФЕЦ) в деветте населени места на общината. Внедряват се мерки за енергийна ефективност – приета е Програма за периода 2021-2027 г.; Изпратен е отчет до АУЕР за отчитане на сграда „Младежки център“ с мярка за топлоизолиране; Извършена е подмяна на 40 броя улично осветление с енергоспестяващи осветителни тела. **По Мярка 3** са извършени редица дейности за подобряване екологичната картина в общината. Закупен е един брой електрически автомобил. Подадени са за финансиране към ПУДООС общо 14 малки проекта по Национална компания „За чиста околна среда“. Одобрени са за финансиране пет такива проекта – с. Ценово, с. Новград, с. Караманово и с. Долна Студена.

През 2022 година са изпълнявани 6 проекта на обща стойност **134,81 хил. лв.** Финансовото изпълнение на приоритета за 2022 година е под 1% заради високата стойност, която е заложена в ПИРО. Общината е депозирала заявление в ПУДООС за изпълнение на проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци в община Ценово“. Делът на депонираните отпадъци спрямо общообразуваните е **45%**, а делът на оползотворените отпадъци – **55%**. Подготвено е проектно предложение за „Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци“, за безвъзмездна финансова помощ през 2023 г. Сключен е договор за разделно събиране на битови отпадъци от облекла и текстилни материали на територията на общината с „М-ТЕКС РЕЦИКЛИРАНЕ НА ТЕКСТИЛ“ ООД. От фирмата е предоставен един контейнер, който се обслужва ежемесечно от фирмата.

През 2022 г. е проведена разяснителна кампания в училищата за разделно събиране на

отпадъците. Под формата на игра учениците са събрали 640 кг. отпадъци от опаковки за регионалното депо за битови отпадъци в Бяла. Продължила е подмяната на уличното осветление с енерго спестяващи осветителни тела. През годината са приключили текущи ремонти за мерки за енергийна ефективност в две училища - с. Караманово и с. Долна Студена.

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2023 Г.

По **Мярка 4.1 „Развитие на туризма като възможност за популяризиране на културното наследство“** са изпълнени редица проекти в план 2022 – 2023 г. За 2023 год. са изпълнени проекти за: Беседка в с. Беляново; Фонтан в с. Долна Студена; Проект за парк в с. Новград; Детска площадка в с. Новград. Общата сметна стойност е **93,29 хил. лв.**, в предишни години са усвоени **17,99 хил. лв.** През 2023 г. са усвоени **26,66 хил. лв.**, от които 12,01 хил. лв. от държавния бюджет, **7,16 хил. лв.** от общинския бюджет и **7,50 хил. лв.** чрез ПУДООС.

Изработени и поставени в района на с. Беляново и с. Новград са две информационни табели – за етнографската сбирка в с. Новград и табели за скалните църкви край с. Беляново.

ПРИОРИТЕТ 5: ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ СЪВМЕСТНО СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ЖИТЕЛИТЕ

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2021 И 2022 Г.

През 2021 г. по **Мярка 5.1** е приета Политика за мрежова и информационна сигурност, както и една процедура и вътрешни правила за оборот на електронни документи. По **Мярка 5.2** е изпълнена инвентаризация на предоставяните на населението административни и административно-технически услуги.

През 2022 г. са реализирани 7 инициативи в рамките на това направление. Те са свързани с подобряването на административното обслужване, дигитализацията на административните услуги и партньорството със заинтересовани страни. Финансовото изпълнение на приоритетното направление е 12,98%. Общо 31 служители са се обучавали, преминали са през 18 бр. различни обучения. Въведен е в работата междурегистров обмен на данни чрез RegiX, който позволява голяма част от услугите да се извършват по комплексен път. Използва се деловодна система „Archimed“, чрез която се регистрира и насочва към съответния отговорен служител всеки, постъпил в администрацията документ. Създадена е и възможността за заплащане чрез ПОС терминал и постъпки за връзка към Централен виртуален ПОС терминал. Проведени са и срещи между Община Ценово и представители на Общините Гряка, Хотареле и на Окръжен съвет Гюргево за съвместни проекти.

• ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2023 Г.

По **Мярка 5.1 „Внедряване на добри практики в управлението, информационното осигуряване и дигитализация на административните услуги“** е закупена компютърна, организационна и климатична техника в община Ценово и кметствата в Джулюница и Новград на стойност **20,80 хил. лв.** от общинския бюджет. Внедрена е система за електронен обмен на съобщения за комуникация на документи до други администрация. През 2023 г. чрез деловодна система „Archimed“ са осъществени 750 входящи и 1917 изходящи транзакции на данни.

Като нов стандарт / добра практика е разработена анкетна карта за обратна връзка на гражданството към общинска администрация, която е на разположение за мнение в Централния

административен офис (ЦАО) и салона на МДТ. Поставена е също така на първия етаж-партер в сградата на общината кутия за мнения, предложения и оплаквания към общинска администрация. С това за 2023 г. се отчита един нов стандарт като добра практика – **Индикатор 5.1** в Продължение Таблица 6 (Б).

По Мярка 5.2 „Развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса“ през м. Април 2023 г., в партньорство с Областен информационен център (ОИЦ) – Русе и Национална служба за съвети в земеделието (НССЗ) – Офис Русе, са проведени общо 2 (две) информационни срещи за 15 участници от общинска администрация и земеделски производители за новите програми по ЕСИФ и подмерки на ПРСР 2014-2020, за които е било възможно все още да се кандидатства.

По Мярка 5.2 се отчитат 30 обучени служители, които са участвали в общо 15 броя обучения за годината – **индикатори 5.2 и 5.3 в Таблица 6 (Б)**. С това може да се твърди, че целевите стойности за първите три индикатори за добро управление са на практика изпълнени преди плана за 2027 г.

По мярка 5.3 „Партньорство със заинтересованите страни“ през 2023 год. община Ценово чрез Общинска служба земеделие е продължила сътрудничеството от 2022 г. с ОД „Земеделие“ и Национална служба за съвети в земеделието (офиси Русе и Бяла). За целта са осигурени общо 34 консултантски дни с 69 души, семинар за „Биологично земеделие“, консултирани са 28 стопанства по мярка 6.1 „Млади фермери“ и 24 души по мярка 6.3 „Стартова помощ за малки стопанства“. Подпомогнати са с пряка консултантска помощ за техни проекти 6 стопанства по Мярка 6.3 и 6 стопанства по Мярка 6.1.

Стратегическа стъпка е подписаното с няколко национални партньора „Споразумение за партньорство за подготовка и изпълнение на интегрирани териториални инвестиции за **„Устойчив икономически растеж и индустриална инфраструктура“**. Партньори са: общини Свищов и Полски Тръмбеш; Университетите в Русе и Свищов, Националния военен университет – Велико Търново; АПИ – София; ВиК – Велико Търново; Електроенергиен системен оператор – София; МИГ Павликени – Полски Тръмбеш.

По Програма INTERREG „България – Румъния“ са подготвени две проектни предложения за периода 2024 – 2026 г. по Приоритетна ос 2 “По-зелен регион“, както следва:

(1) **„Партньорство за трансгранично сътрудничество на Община Ценово и Община Хотареле (Румъния) за управление на горите, което отчита климатичните промени“** с участници двете общини и индикативна стойност **500 хил. Евро**;

(2) **„Партньорство за трансгранично сътрудничество между български и румънски публични институции за по-зелен регион Гюргево - Русе“** с участници Община Ценово, Окръжен Съвет Гюргево, Комуна Хотареле и Администрацията на Природен парк „Комана“, с индикативна стойност **1 350 000 Евро**.

Като обобщение на прегледа за изпълнените през 2023 г. проекти и мерки може да се изтъкне, че е реализиран сериозен задел от проектни мощности за обективна МО на ПИРО към края на 2024 г., а така и за набелязване на необходимите действия за устойчивото и балансирано развитие на община Ценово до края на програмния период 2021 – 2027 год.

2.3. ОЦЕНКА НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ ПО ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2023 Г.

Напредъкът по изпълнението на целите и приоритетите (фигура 2) се осъществява на практика на две стъпки (етажа). Глобалната оценка се реализира по индикатори за изпълнението, чиито характер е регламентиран от Наредбата за изпълнение на ЗРР (НИЗРР). Резултатите от този вид оценка са изложени по-долу въз основа на изследваните индикатори в Таблицы 5, 6 (А) и 6 (Б). Постигането на целите и приоритетите се оценява допълнително и „Отдолу – Нагоре“ по степента на реализиране на общо **21 мерки в ПИРО**, чиято степен на постигане се оценява косвено чрез броя на успешно изпълнените проекти по всяка мярка и размера на усвоените средства за проектите/мярката.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на плана, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината. Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на плана. Както се вижда от Таблица 5, те имат обобщаващ характер и като такива се „извличат“ от обобщаваща статистическа информация с финансов и икономически характер - Таблица 1 и 2 в Раздел 1. Като допълнителни индикатори за резултат може да се използват оценки за разширяване на производството и бизнеса. Следователно, индикаторите за резултат оценяват въздействието върху целевата общност и нейните дейности. Също така, те отразяват очаквания **синергичен ефект** от изпълнението на заложените мерки по приоритетни направления, анализът на които е показан в Раздел 4. В този смисъл, те надграждат индикаторите за продукт, като оценяват цялостно ситуацията в общината.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определени мерки и оттам – на приоритети. По някои от приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Те осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област. Ако сравнението между тяхната стойност и целевата стойност в края на изпълнение на ПИРО е негативно, това налага или ускоряване на действията по изпълнението на мерки/приоритети или (понякога) необходимост от актуализиране на целевата стойност.

Като инструмент за набиране на информация и сравняване с целевите стойности на индикаторите могат да се използват както проучвания за социално-икономическо развитие на територията, така и анкети за удовлетвореността от прилагането на ПИРО. Те могат да се използват и като основа за разработването на една комплексна анкета за оценка на мнението на всички заинтересовани страни за *добавената стойност от изпълнението на ПИРО* и (евентуално) за промяна в направлението на развитие за новия програмен период.

В следващите таблици са представени заложените в ПИР на община Ценово индикатори, посочени са техните базови стойности, стойностите отчетени в годишния доклад и целевите стойности за 2027 г., като така се проследява постигнатия напредък към МО на ПИРО.

Таблица 5.

Изпълнение на индикаторите за резултат за оценка на постигането на стратегическите цели в ПИРО – Ценово

No/ ред	Наименование на индикатора, мярка, източник на информация	Базова стойност, (год.)	Стойност за 2022 г.	Стойност за 2023 г.	Изпълнение на индикатора, %	Целева стойност 2027
	Стратегическа цел 1. Ръст на доходите на населението чрез въвеждане на кръгова икономика, енергийна ефективност и ВЕИ като база за активизиране предприемачеството, туризма и балансирано развитие на територията					
1.1	Средна годишна заплата в общината, лв. (НСИ)	7 873 (2018)	11 095	13 324	100	8 000
1.2	Относителен дял на средната работна заплата, спрямо област Русе, %	66,9 (2019)	64,7	67,8	91,6	74
1.3	Нетни приходи от дейността на предприятията на един жител, средногодишно, хил. лв. (НСИ)	7,164 (2018)	5,24	12,04	100	7,50
	Стратегическа цел 2. Повишаване компетентността на администрацията и на населението за реализиране на успешна политика в социално-икономическата, културна и здравна сфера и спорта					
2.1	Среден успех на учениците по БЕЛ от независимо външно оценяване (НВО) – въведен вследствие на Доклад за междинна оценка на ПИРО 2021 – 2023 г.	51,4 като средна 2021/ 2022	55,15	53,6	95	56,5 като 110 % спрямо базовата
2.2	Среден брой жители, падащи се на един общопрактикуващ лекар, хил. броя въведен вследствие на Доклад за междинна оценка на ПИРО 2021 – 2023 г.	1 000	1 000	1 000	100	1200
	Стратегическа цел 3. Подобряване на инфраструктурата при изискванията за чиста околна среда и осигуряване на равни възможности за образование, заетост, здравеопазване, културен живот и личностна изява					
3.1	Относителен дял от общите инвестиции за инфраструктура от бюджета на общината, % (Общината)	20 % (2019)	20 %	47,57 Мярка 3.1 за периода на МО	100	30 %
	Забележка:					
	1. Отчетните данни за Стратегическа цел 1 са за 2022 и 2023 год.					
	2. Нетните приходи от дейността на един жител от населението за 2023 г. са по данни от НСИ за 2023 г. към Декември 2024 г.					

Източник: Доклади 2022 и 2023, Справки, НСИ, Община Ценово, Дирекция „Бюро по труда“

Таблица 6

Изпълнение на индикаторите за продукт за оценка на изпълнението на приоритетите в ПИРО – Ценово

No/ ред	Наименование на индикатора, мярка, източник на информация	Базова стойност (год.)	Стойност за 2022 г.	Стойност за 2023 г.	Изпълнение на индикатора, %	Целева стойност 2027
Приоритет 1. Оптимално използване на природния и човешкия ресурс при въвеждане на кръгова икономика за интелигентен икономически растеж						
1.1	Брой подкрепени предприятия (ИСУН, МЗХ, Агенция по вписвания)	0 (2020)	4	14 по ИСУН	100	10
1.2	Брой предприятия в общината, общо, (НСИ)	167 (2018)	236	237	100	170
1.3	Произведена продукция, хил. лв. (Н С И)	21 575 (2018)	37 373	35 279	100	24 000
1.4	Приходи от дейността, хил. лв., (Н С И)	34 303 (2018)	53 028	49 008	100	37 000
1.5	Нетни приходи от продажби, хил. лв. (Н С И)	26 580 (2018)	37 373	37 373 (2022 г.)	100	29 000
1.6	Дълготрайни материални активи , хил. лв. (Н С И)	21 499 (2018)	21 163	22 766	94,9	24 000
1.7	Брой иновативни проекти, броя (ИСУН, Община Ценово)	0 (2020)	0	5 / ПРСР Мярка 4.1	100	5
Приоритет 2. Повишаване качеството на живот чрез подобряване на образованието, здравеопазването, социалните и младежки дейности						
2.1	Безработни, включени в обучения за професионална квалификация (Бяла)	33 (2019)	0	35 под различни форми	24,3	280 за 7 год.
2.2	Заети лица, включени в обучения за професионална квалификация (Бяла)	0 (2019)	0	79 учители и служители	100	70 за 7 год.
2.3	Организиране на депо от животоспасяващи лекарства и уреди в пощи и кметства без лекарска практика, броя (Община Ценово)	0 (2020)	0	0	0	3
2.4	Лица, получили квалификация за работа с лекарствени средства в депата с животоспасяващи лекарства в кметства без лекарска практика, броя	0 (2020)	0	0	0	3
2.5	Създадени социални предприятия, броя (община Ценово, регистри)	0 (219)	0	0	0	1
2.6	Регистрирани спортни клубове , броя с натрупване (Община Ценово)	5 (2020)	5	5	71	7

Източник: Доклади 2022 и 2023 , Справки НСИ, Община Ценово

Таблица 6 (А)

Продължение таблица за индикаторите за продукт за оценка на изпълнението на приоритетите в ПИРО – Ценово

№ / ред	Наименование на индикатора, мярка, източник на информация	Базова стойност (год.)	Стойност за 2022 г.	Стойност за 2023 г.	Изпълнение на индикат., %	Целева стойност 2027
Приоритет 3. Изграждане на инфраструктурите и благоустрояване на околната среда						
3.1	Рехабилитирана пътна настилка, част от общинската мрежа, км (община)	0 (2020)	23,80 (2020)	16,2	100	12
3.2	Рехабилитирана улична настилка в общината, км. с натрупване	0 (2020)	5,67	15,07	100	15
3.3	Изпълнени проекти за нови/рехабилитирани пешеходни пространства, бр	0 (2020)	10	2 съгл. отчет 2023	100	5
3.4	Брой изпълнени проекти за подобряване ползването на питейна вода	0 (2020)	1	2 бъдеще Ценово, и Д. Студена	100	1
3.5	Намаляване на загубите на вода при пренос във водопроводната мрежа, %	53,05 (2019)	43,14	средно 46,40	96,7	45
3.6	Санирани общински сгради с мерки за енергийна ефективност, броя	0 (2020)	0	1 – санирани 2 - обследване	60	5
3.7	Реновирани образователни обекти, броя с натрупване (община Ценово)	0 (2020)	2	1 – осн. ремонт учил. Д.Студена	60	5
3.8	Реновирани спортни обекти, броя с натрупване (община Ценово)	0 (2020)	0	1 – комплекс спорт и развл.	15	7
3.9	Реновирани обекти на културата, броя с натрупване (община)	0 (2020)	0	1 – осн. ремонт чит. Джюлюница	15	7
Приоритет 4. Съхраняване на околната среда и презентирание на историческите и природни дадености за привличане на инвестиции и развитие на туризма						
4.1	Изграждане на канализация, км (община Ценово, В и К оператор)	0 (2020)	0	0	0	15
4.2	Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води, броя (община)	0 (2020)	Техн. проект	План ПУДООС	50	1
4.3	Относителен дял на депонираните битови отпадъци спрямо общите , %	100 (2018)	45	45	75	60
4.4	Туристически фестивали и събития, включени в ЕСТИ, броя (ЕСТИ регистър, съгласно: http://rta.tourism.government.bg/TFRegister.aspx)	0 (2020)	0	1 нов фолкл. събор	33,33	3
4.5	Туристически атракции, включени в ЕСТИ, броя с натрупване (ЕСТИ регистър, съгласно: http://rta.tourism.government.bg/TFRegister.aspx)	5 (2020)	5	5	71,43	7

Продължение Таблица 6 (А)						
No / ред	Наименование на индикатора, мярка, източник на информация	Базова стойност (год.)	Стойност за 2022 г.	Стойност за 2023 / 2024 г.	Изпълнение на индик. %	Целева стойност 2027
Приоритет 5. Добро управление съвместно със заинтересованите страни и жителите						
5.1	Внедрени нови стандарти / добри практики, броя с натрупване (Ценово)	0 (2020)	2	3 – анкетна карта обратна връзка	100	3
5.2	Средногодишен брой обучени за служители , броя (община Ценово)	8 (2019)	18	18 средно	100	10
5.3	Средногодишен брой обучения за служители, броя (община Ценово)	20 (2019)	31	43 средно	100	25
5.4	Участия в проекти за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) със съседни общини, броя (община Ценово)	0 (2020)	0	1 – ИТИ	33,33	3

Източник: Доклади 2022 и 2023, Справки ИСУН, НСИ, Община Ценово

В резюме на прегледа за степента на изпълнение на индикаторите за постигане на целите и приоритетите може да се обобщи, че средноаритметичните стойности на относителното изпълнение (%) за целите и приоритетите са, както следва:

- **Стратегическа цел 1:** общо три индикатора, средна стойност на изпълнението **97,2 %**, т.е. много високо изпълнение на целта;
- **Стратегическа цел 2:** новоизбрани два индикатора, вследствие доклада за междинна оценка, условно средна оценка **97,5 %**;
- **Стратегическа цел 3:** един индикатор, средна стойност на изпълнението **100 %**, т.е. много високо изпълнение на целта;
- **Приоритет 1:** общо 7 индикатора , средна стойност **99,3 %**, т.е. много високо изпълнение за приоритета;
- **Приоритет 2:** общо 5 индикатора, средна стойност на изпълнението **32,55 %**, т.е. ниско до средно изпълнение на приоритета;
- **Приоритет 3:** общо 9 индикатора, средна стойност на изпълнение **71,9**, т.е. високо изпълнение на приоритета;
- **Приоритет 4:** общо 5 индикатора, без информация за 4.1 и 4.2 обективни причини, стойност **45,95 %**, т.е. средно изпълнение;
- **Приоритет 5:** общо 4 индикатора, средна стойност на изпълнение **83,33 %**, т.е. високо изпълнение на приоритета;

Раздел 3. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО-ЦЕНОВО И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СРЕДСТВА И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА 2021 – 2023 Г.

3.1. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО-ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2023 Г.

Целта на Раздел 3 е не само да се оцени ефективността на изпълнението на мерките, специфичните цели и приоритети на ПИР Ценово за периода 2021-2023 г., но и да се сравнят постигнатите резултати със използваните средства и финансови инструменти по видове, като: национален бюджет, общински средства, други източници като ПУДООС и дарения, оперативните програми (ОП) на ЕС и Програма за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2021 – 2023 г., както и собствения принос на бизнеса по проектите.

Специфична допълнителна задача е да се оцени организацията и координацията на работа на общинската администрация в процеса на разработване, изпълнение, наблюдение и оценка на ПИР - Ценово 2021 – 2024 г., вкл. и за прилагане на принципа на партньорство и публичност при изпълнение на Плана. **Важно е също да се представи обзор** за предприетите действия по годишните оценки за изпълнение на ПИРО.

За да се осигури полезност за ползвателите на предлаганата МО оценка са **подбрани и формулирани ключови понятия (критерии)**, използвани обикновено в процеса на разработване и оценяване на стратегически документи за регионално и местно развитие

Ефективност: показва до каква степен са постигнати целите на плана; дали приложените в плана интервенции и инструменти са довели до очакваните ефекти; дали използването на други инструменти би оптимизирало в по-голяма степен получените ефекти?

Ефикасност: дали постигнатите положителни резултати като промени в състоянието на територията и/или общността в нея, са на възможно най-ниската „цена“; дали е налице положителен баланс между постигнатите от действието резултати и вложените ресурси ?

Полезност: дали постигнатите планирани и непланирани ефекти от изпълнението на плана и оказани въздействия върху територията и общността са били задоволителни от гледна точка на интересите и очакванията на преките и не преки ползватели на плана?

Устойчивост: показва, до колко резултатите от изпълнението на плана са довели до институционални промени, които ще бъдат трайни във времето и до колко резултатите ще продължат да влияят, дори без да се инвестират средства за поддържането им?

За да може да се изрази количествено степента за постигане на целите и приоритетите, по примера на разработени от нас междинни оценки на общини от Облст Русе, **тук е приложена тристепенна скала за оценяване на степента на:**

- напредъка в постигане от ПИР на заложения обхват от дейности и мерки;
- напредъка в постигане от ПИР на заложените целеви стойности на основните индикатори за резултат, които определят постигането на целите в плана.

За целта е формулиран индекс на постигането на целите на ПИР, който изразява числено степента на постигане на заложеното изменение на ключови индикатори за резултат. Подбраните скали и категории на индекса са показани в **Табл. 7.**

Таблица 7

Скала за оценка на степента на изпълнение на мерки, цели и приоритети в ПИР

<i>Индекс на индикатора спрямо целевата стойност в плана, (%)</i>	<i>Степен на изпълнение на мярката, специфичната цел и приоритета</i>
От 0 до 30	Ниска
От 31 до 75	Средна
От 76 до 100 и повече %	Висока и пълна за ниво 100 %

Конкретните стойности на индекса се пресмятат чрез сравняване на действителната стойност на ключовия индикатор за резултат към периода на МО спрямо целевата (граничната) стойност, заложена в ПИР 2021-2027 г. Степента на измеримост (количествена и качествена характеристика) на индикаторите определя обективността на самата оценка.

Въз основа на горния подход и методика, в таблица 8 по-долу са пресметнати конкретни относителни степени за средно изпълнение на индикаторите за изпълнение на целите и приоритети като относителен дял в проценти. На тази основа и съобразно опита се определя **КОИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ следва да бъдат актуализирани в ПИР за времето до края на програмния период.** Тези комплексни оценки се използват по-надолу за формулирането на коментари за ефективността на изпълнението на дейностите и за приложените в края на разработката общи изводи от извършената междинна оценка на ПИР.

Таблица 8

Оценка на ефективността на изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО 2021 – 2027 г.

Цели, Приоритети	Ефективност, Ползност
Стратегическа цел 1. Ръст на доходите на населението чрез въвеждане на кръгова икономика, енергийна ефективност и ВЕИ като база за активизиране предприемачеството, туризма и балансирано развитие.	Изпълнението на целта е доказано напълно. Доказана е въз основа на три индикатора в Таблица 5 много висока степен на ефективност на изпълнението. Индикатори 1.1 и 1.3 са достигнали целевата стойност преди края на програмния период, а индикатор 1.2 се е доближил чувствително до нивото за Област Русе. Много висока 97,2 % степен на изпълнение на целта.
Стратегическа цел 2. Повишаване компетентността на администрацията и на населението за реализиране на успешна политика в социално-икономическата, културна и здравна сфера. Високо изпълнение: 97,5 %	Неформално, по действителните постижения на свързания със целта Приоритет 5, целта е постигната средно. Заложеният в Таблица 5 индикатор за среден успех от ДЗИ неподходящ. Заменен е със средна оценка по БЕЛ от НВО след 7-и клас. Може да се въведе и индикатор за брой жители на един общопрактикуващ лекар, който е изпълнен на стойност 1000 души. Може да се въведе и трети индикатор: брой подготвени териториални инвестиции в сътрудничество със съседни общини (1 брой при план 3 броя проекти за периода – виж приоритет 5)
Стратегическа цел 3. Подобряване на инфраструктурата при изисквания за чиста околна среда и равни възможности за заетост, образование, здравеопазване културен живот и изява	Постигането на целта е доказано по резултатите от изпълнението на Приоритет 3 и отчасти по формалния индикатор за целта от Таблица 5, чиято стойност е почти достигнала целевата, още преди края на програмния период. Възможно е този индикатор за продукт да бъде допълнен с втори индикатор за продукт или за резултат, отразяващ степента на преминаване към чиста околна среда на територията на общината. Средно 100 % на изпълнението, много високо (пълно) изпълнение

Цели, Приоритети	Ефективност , Полезност
Приоритет 1: Оптимално използване на природния и човешкия ресурси при въвеждане на кръгова икономика за растеж. Изпълнение: 99,3 % ефект. Оценка: много висока (пълна)	Постигната е висока оценка за ефективност на индикаторите за мерките в ПИР, с достатъчна устойчивост, спрямо изводите и препоръките на предварителната оценка от 2021 г. Заложените действия са ефективни с изключение отчасти на мерки 1.1, 1.3 и 1.4 за развитие на земеделския сектор. Изпълнените проекти по мярка 1.2 водят до подобряване на ръста на производството на плодове, където се доказва голяма полезност на предприетите проектни действия през последните години.
Приоритет 2: Повишаване качеството на живот чрез подобряване на образование, здравеопазване, социалните и младежки дейности Изпълнение: 32,55 %, ниска степен на ефективност	Въпреки общото добро ниво на изпълнението на дейностите, проблемно е изпълнението на някои индикатори по Приоритет 2, като за три от 6 (шест) индикатора все още няма изпълнение – „Депю от животоспасяващи лекарства“, „Лица с квалификация за работа в депюта“ и „Създадени социални предприятия“. Отличава се също неизпълнението на „Изграждане на канализация“ поради ограничения за финансирането на подобни проекти в малките общини. и частично засега изпълнение на „Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води“ Тези индикатори с неизпълнение по обективни причини следва да се преформулират или отпаднат.
Приоритет 3: Изграждане на инфраструктурите и благоустрояване на жизнената среда Изпълнение 71,9 % Оценка: средна до висока степен ефективност	Постигната е много висока степен на ефективност за развитие на пътната и селищната инфраструктура дейности по Мярка 3.1, както и Мярка 3.2 за рехабилитация на водоснабдителната и канализационна мрежа. Впечатлява ръста в осигуряването на достатъчно оборудване за поддържането на качествена екологична среда. Необходими са повече ефективни действия за подобряване на поддържането на образователната и отчасти на спортната инфраструктура в Общината.
Приоритет 4: Съхраняване на околната среда и ефективно презентирание на историческите и природни дадености за туризма Изпълнение: 45,5 % ефектив. Оценка: средна ефективност	Благодарение на предварителната подготовка в началото на програмния период, през 2024 г. са реализирани успехи по прилагане изискванията за енергийната ефективност и внедряване на проекти за ВЕИ в Общината. Сравнително ниска ефективност на дейността по развитие на туризма в Общината чрез популяризиране на културното наследство на територията, недостатъчно действия за реклама на туризма и за културния обмен със съседни общини.
Приоритет 5: Добро управление съвместно със заинтересованите страни и жителите. Изпълнение 83,33 % Оценка: висока степен	Постигната е висока степен на ефективност при изпълнение на по-голямата част от мерките по приоритета, особено за развитие на административния капацитет и обслужването на гражданите. Създадени са устойчиво умения за партньорство, управление на проекти за ИТИ, проекти за приложение на ИКТ. Впечатляват резултатите от мерки за сътрудничество с общини, университети, ОИЦ-Русе и НССЗ-Русе. Доказана е голяма полезност за създаване на устойчив капацитет за разработване на съвместни проекти по ТГС с Румъния, които са предложени за финансиране.
ОБЩО ЗА ПИРО – ЦЕНОВО Средно изпълнение: 78,39 %	Оценка за ефективност на изпълнението на ПИРО: ВИСОКА СТЕПЕН

Като заключение на подраздела за оценка на постигнатата ефективност по приоритети и свързаните с тях стратегически цели на ПИРО – Ценово ще изтъкнем, че общо може да се даде „**сравнително висока ефективност**“ на досегашното изпълнение на ПИРО 2021 – 2027 г. На тази база, може да се премине към оценката, на каква цена е постигната тази ефективност– Раздел 3.2 по-долу.

3.2. ЕФИКАСНОСТ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО И ИЗТОЧНИЦИТЕ ЗА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА 2021 – 2023 Г.

Въз основа на прегледа на изпълнените проекти в Раздел 2.2 за приноса на всеки финансов източник към реализацията на мерките и приоритетите на ПИРО Ценово е разработена т. нар. Финансова таблица – Таблица 9. От нея са направени определени коментари за финансовите характеристики на приоритетите на ПИРО и за относителния дял на финансовите източници за тяхното изпълнение.

Таблица 9.

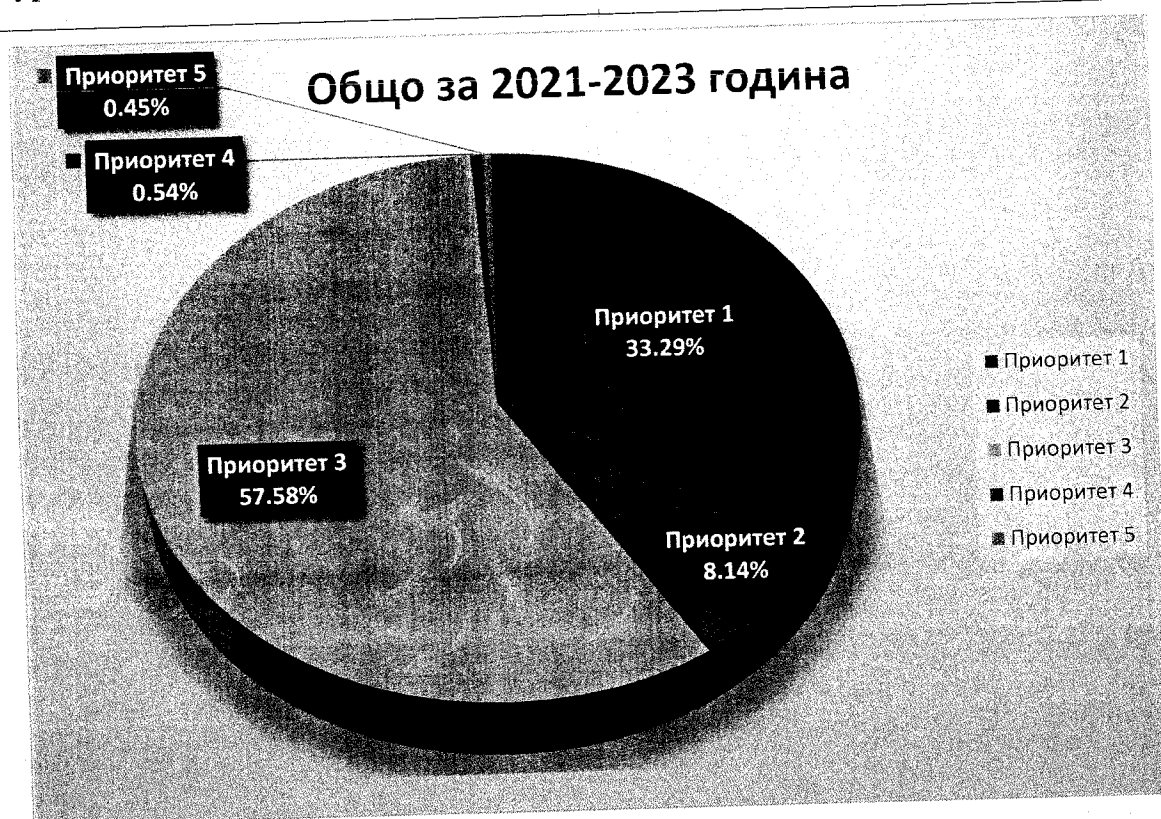
Финансова таблица за изпълнението за 2021 - 2023 г. по приоритетите на ПИРО

	СМЕТНА СТОЙ- НОСТ	ИЗПЪЛНЕ НИЕ ЗА ГОДИНАТА	ДЪРЖА ВЕН БЮДЖЕТ	ЕСИФ И ПРОГРА МИ	ОБЩИНСКИ БЮДЖЕТ	СОБСТ- ВЕН ПРИНОС	ДРУГ ИЗТОЧ- НИК
ПРИОРИТЕТ 1: Оптимално използване на природния и човешкия ресурс при въвеждане на кръгова икономика за интелигентен икономически растеж							
Общо за 2021 – 2023 г.	9 391,00	9 391,00	0,00	6 206,82	0,00	3 190,43	0,00
Относителен дял на всеки източник, %			0	66,08	0	33,92	0
ПРИОРИТЕТ 2: Повишаване на качеството на живот в общината чрез подобряване на образованието, здравеопазването, социалните и младежките дейности							
Общо за 2021 – 2023 г.	2 695,12	2 294,24	1 693,91	287,26	348,41	0,00	2,50
Относителен дял на всеки източник, %			73,83	12,52	15,19	0	0,11
ПРИОРИТЕТ 3: Изграждане на инфраструктурите и благоустрояване на жизнената среда							
Общо за 2021 – 2023 г.	35 733,11	16 236,60	9 667,25	3 410,41	2 316,31	0,00	840,96
Относителен дял на всеки източник, %			59,54	21,01	14,27	0	5,18
ПРИОРИТЕТ 4: Съхраняване на околната среда и ефективно презентиране на историческите и природни дадености като условия за привличане на инвестиции и развитие на туризма							
Общо за 2021 – 2023 г.	343,83	152,60	17,99	0,00	77,66	37,13	20,00
Относителен дял на всеки източник, %			11,79	0	50,89	24,33	13,11
ПРИОРИТЕТ 5: Добро управление съвместно със заинтересованите страни и жителите на Общината							
Общо за 2021 – 2023 г.	127,93	127,88	17,99	0,00	72,94	37,13	0,00
Относителен дял на всеки източник, %			14,07	0	57,02	29,02	0
Общо за ПИРО: 2021 – 2023 г.	48 291,01	28 202,33	11 397,14	9 904,49	2 815,32	3 264,69	863,46
Относителен дял на всеки източник, %			39,95	35,89	9,30	11,86	3,14
Относителен дял (%) спрямо стойност за ПИРО 29,027 млн. лв.		97,16	39,26	34,12	9,70	11,25	2,97

Най-голям принос за изпълнението на ПИРО по разходи за проекти за периода на МО на ПИРО, за 2021 - 2023 год. имат мерките и проектите на **Приоритет 3. „Изграждане на инфраструктурите и благоустрояване на жизнената среда“**, с относителен дял от **57,58 %** спрямо сумарните разходи за проекти и мерки – **Фигура 3.**

До голяма степен това „доминиране“ се дължи на изискванията в ПИРО за голям относителен дял на общинските проекти за изграждане, рехабилитация и поддържане на уличната и общинска пътна мрежа, което се изразява и чрез реализираната за 2023 г. стойност на **Индикатор 3.1 - 63,3 %** относителен дял на тези проекти, при целева стойност **30 %** за края на програмния период 2027 г.

Фигура 3. Принос на приоритетите (%) към изпълнението по разходи на ПИРО

Приоритети на ПИРО – Ценово за периода 2021 – 2027 г.

- **Приоритет 1.** Оптимално използване на природния и човешкия ресурс при въвеждане на кръгова икономика за интелигентен икономически растеж
- **Приоритет 2.** Повишаване на качеството на живот чрез подобряване на образованието, здравеопазването, социалните и младежките дейности
- **Приоритет 3.** Изграждане на структурите и благоустрояване на жизнената среда
- **Приоритет 4.** Съхраняване на околната среда и ефективно презентиране на историческите и природни дадености за привличане на инвестиции и развитие на туризма
- **Приоритет 5.** Добро управление съвместно със заинтересованите страни и жителите

Източник: Община Ценово, Доклади 2022 и 2023 г., собствени пресмятания

Втори по важност според броя проекти и разходите за тях е **Приоритет 1. „Оптимално използване на природния и човешкия ресурс при въвеждане на кръгова икономика за интелигентен икономически растеж“** с относителен дял **33,29 %** на средствата за изпълнените проекти. С най-голяма тежест тук са проектите за развитие на интелигентно и устойчиво земеделие – със сметна стойност и изпълнение за годината **9 391,00 хил. лв.**, отразени в информационната система ИСУН 2020.

Сравнително много по-малко е отчетено за финансирането за мерки и проекти за изпълнението на **Приоритети 4 и 5**. Причините са две, както по-малкият интерес към физическите приноси на тези действия за развитието на Общината, а така също и поради факта, че част от разходите за финансиране на дейността, като обучения на човешките ресурси и на администрацията не намират достатъчно отражение в отчетната документация.

**Източници за финансиране на изпълнението на ПИРО Ценово
за 2021 - 2023 година**

Източник: Община Ценово, Доклади 2022 г и 2023 г., собствени пресмятания за 2024 год.

Фигура 4. Относителен дял (%) на източниците за финансиране на проекти в ПИРО – Ценово за периода 2021 – 2023 г.

Поради преобладаващия дял на проектите за улична и пътна инфраструктура и за подобряване на селищната среда на Общината, най-важни за постигане целите на **Приоритет 3** за периода 2021 – 2023 год. е било финансирането от държавния бюджет (**59,54 %** от финансирането общо от всички финансови източници) и от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) – относителен дял **21,00 %**. Тези два най-важни източника на финансови средства за проекти имат относителен дял от общо **80,54 %** спрямо общо усвоените средства за ПИРО - Ценово.

Сравнително по-малко остава финансирането от общински средства с относителен дял **14,27 %** и от други източници (дарения, ПУДООС и др.). Финансирането от ЕСИФ се отчита основно от ПРСР 2014-2020 год.

Общо за периода 2021 - 2023 год., по **Приоритет 1**, преобладава финансирането от ЕСИФ, с относителен дял от **49,01 %** за всички изпълнени проекти и мерки за четирите години - **Таблица 8**. Сравнително голямо, поради правилата за финансиране на бизнес проекти по оперативните програми е финансирането от собствени средства на земеделските проекти (**33,97 %** относителен дял общо за периода 2021 - 2023 год.).

Не се отчита финансиране от общинския бюджет по Приоритет 1, поради характера на основната част проекти по Приоритет 1 – от бизнес интерес за земеделски производители.

Преобладаващи за изпълнението на **Приоритет 2** на ПИРО – Ценово за периода 2021 – 2023 г. са финансовите средства от държавния бюджет с относителен дял от **73,83 %** спрямо общото финансиране по приоритета. Делът на проектите, финансирани от общинския бюджет и от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) е сравнително малък, съответно **15,19 %** и **12,52** от общите разходи за приоритета. Това се обяснява с характера на проектите - за развитие на социални услуги, за младежки дейности и за обучение.

Сравнително близка до Приоритет 1 е картината за ролята на общинския и на държавния бюджет за изпълнение на проектите и мерките по **Приоритет 4**, където относителният дял на тези два източника за финансиране общо за периода 2021 - 2023 год. е съответно **54,86 %** и **17,99 %** от общата стойност на изпълнените по приоритета проекти. Сравнително голям относителен дял има и собственото съфинансиране на проекти – **37,13 %**. Финансиране от ЕСИФ поне досега не се използва.

Подобна на Приоритет 4 е картината при проектите за **Приоритет 5**, но с доминантен характер на финансирането от общинския бюджет, което има относителен дял **57,04 %** спрямо усвоените средства за целия отчетан период 2021 – 2023 год. Държавният бюджет осигурява **14,07 %**, а собственото съфинансиране на проекти – **37,13 %** от средствата за Приоритет 5.

Характерно за изпълнението на ПИРО общо за периода 2021 – 2023 год. е, че **най-голямата част** от вложените средства за проекти се финансират от държавния бюджет (относителен дял **39,95 %**) и ЕСИФ (изключително от ПРСР) – **35,89 %**. Приносът на финансирането от собствени средства, дарения и подкрепа от ПУДООС за проектите е **15,00 %**, а от общинския бюджет е **9,30 %**.

Може да се направи и съпоставка между планирания през 2020 год. индикативен бюджет за ПИРО и този за изпълнението през периода 2021 – 2023 г. по отношение на **относителния дял на за всеки от финансовите източници (%)** – последният ред в **Таблица 10**. Както се

вижда, индикативното планиране в началото на 2021 г. е било сравнително добро, особено за проектите) по приоритети 2, 3 и 4, а като следствие и общо за ПИРО, където по-големи различия в относителния дял на финансираните проекти и дейности се наблюдава за общинския бюджет.

Общата стойност на индикативния бюджет на ПИРО Ценово за периода 2021 – 2027 г. възлиза на **29,027 млн. лв.** Към края на **2024 г., общо за четирите години на програмния период** за МО са изпълнени проекти за **28 202,33 хил. лв.,** т.е. (условно), може да се оцени индикативно, че за първите четири години **благодарение на инфлацията,** ПИРО е изпълнен **финансово на около 97,16 % от плана** за програмния период. Като се има предвид, че се очаква ускоряване на финансирането съгласно Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) за периода 2024 – 2027 год., **считаме, че изпълнението на ПИРО върви успешно!**

Таблица 10

Относителен дял на финансовите източници (%) за изпълнение на ПИРО (План 2020) и за периода на Междинната оценка (МО) 2021 – 2023 година

Приоритети	Държавен бюджет		Оперативни програми и фондове		Общински бюджет		Други (съфинансирани, дарения)	
	План 2020	МО (2021–2023)	План 2020	МО (2021–2023)	План 2020	МО (2021–2024)	План 2020	МО (2021–2023)
Приоритет 1	0,0	0,0	0,0	66,1	67,0	0,0	33,0	33,9
Приоритет 2	74,0	79,9	15,0	16,2	8,0	5,8	2,0	0,15
Приоритет 3	62,0	59,5	37,0	21,0	0,0	14,27	0,0	5,18
Приоритет 4	6,0	11,8	56,0	0,0	4,0	50,8	34,0	39,0
Приоритет 5	41,0	14,0	43,0	0,0	3,0	57,0	13,0	29,0
Общо ПИРО	41,0	39,95	43,0	35,89	3,0	9,30	13,0	15,00

Създаването се забавяне при утвърждаване на СПРЗСР (който замества ПРСР) и на други оперативни програми от периода 2021 – 2027 г. може да окаже известно негативно въздействие върху реализацията на плана. Въпреки това, постигнатия напредък за реализацията на ПИРО Ценово са видими към момента на изготвяне на доклада за междинна оценка. По резултатите от анализирания по-горе **Раздели 2 и 3 на Доклада за междинна оценка за 2021 – 2023 г.,** може да се заключи, че темповете, с които ПИРО се осъществява са много добри на фона на следпандемичната обстановка и нестабилната политическа ситуация в страната за последните две – три години.

Раздел 4. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВИЯТА В ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА П И Р О

4.1. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ В ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ЕФЕКТИВНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО 2021 – 2027 ЧРЕЗ КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

Комуникационната стратегия на ПИР включва механизъм и инструментариум за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност при оценка на постигнатите резултати и използваните финансови ресурси по програмата за реализация на Плана. Тя се основава на основополагащ принцип на координация, партньорство и сътрудничество между заинтересованите страни, който се прилага в рамките на целия процес на оценка на изпълнението на плана. Чрез комуникационната стратегия обществеността се информира за начина на изпълнение на мерките от програмата за реализация, за резултатите от тях и за начина, по който са изразходвани финансовите ресурси.

Основни изисквания към формулиране и използване на стратегията са: практическа насоченост на съдържанието; защита на обществения интерес; увереност и позитивност; единство и координация; навременност; партньорство и прозрачност. Крайната цел от реализация на стратегията е да предоставя информация за изпълнението на мерките по изпълнение на ПИР в условията на прозрачност и ефективност на работата на общината и в същото време да удовлетворява обществената потребност от публичност за нейната дейност.

Изпълнителите на комуникационната стратегия на ПИРО се формират от три основни групи заинтересовани страни – **Общинско управление (администрация), вкл. общинския съвет; Гражданско общество, вкл. образование и отделни граждани; Бизнес организации и субекти.**

Служителите в общинската администрация са страна и едновременно с това преки участници в процеса както на разработване на ПИРО, така и при изпълнението на приоритетите и мерките. Местната администрация е пряко свързана с управлението на местното развитие и освен административно/логистични функции се съотнася с дейността по генерирането на стратегически и управленски идеи. Като преки участници в процесите по планиране и изпълнение на местното развитие те партнират с останалите заинтересовани лица.

Общинските съветници имат двойка роля - веднъж като членове на колективния орган на местното самоуправление - **Общинския съвет**, където утвърждават и приемат актове на кмета на общината, свързани с местното развитие и самоуправление и втори път - като пълноправни граждани и представители на гражданското общество и бизнеса. В този смисъл, те притежават обща компетентност за управление на всички местни въпроси. Техни членове могат да изразят мнение по изпълнението на ПИРО от трите групи заинтересовани страни.

Групата на гражданското общество, образование и здравеопазване „отговаря“ за реализацията на публичните политики на гражданите, обединени в техни организации или самостоятелно. Тази група реализира своето участие чрез разбирането, че гражданите имат право да бъдат постоянен и самостоятелен участник във формирането на политики и да участват ефективно в ползването на добра администрация и добро управление. При това, не пасивно, само като ползватели на услуги от администрацията, но и с участие на гражданите в процесите на вземане на решения по публичните политики.

Основен участник в групата на гражданското общество са НПО като читалища,

туристически и спортни клубове и др. Освен, че са изразител на обществени интереси, в повечето случаи те отстояват и свои интереси и претенции. В тази групата се включват и образователните организации на територията на Общината.

Значението на НПО се определя често и от възлаганите им от държавата и общините дейности по културното, социално и образователно обслужване. В този смисъл те са партньори на общината и потенциални бенефициенти и като такива често насърчават инициативи, които мотивират общностите в общината към тяхното осъществяване.

Бизнес субектите като стопански организации и индивиди са пряко ангажирани с местното икономическо развитие и поради това са партньор на местните власти при прилагане на мерките от ПИРО. Те са заинтересовани да използват и възможностите за **привличане на инвестиции**. Бизнесът изисква готовност и компетентност за партньорство при реализацията на конкретни мерки от ПИРО. В селските общини на Област Русе, чиято икономика има подчертано аграрен характер, специално отношение се прилага спрямо земеделските производители, средния и малкия бизнес за преработка на суровини - доколкото го има.

Персоналните участници на целевите групи, които е необходимо да се включат в процеса на МО на ПИР се определят с помощта на общинската администрация. Целта е не само да се включат максимален брой участници, но и те да бъдат с ясно изразени обществени позиции и интерес относно развитието на общината. В нашия случай на МО, представителите на целевите групи имат доказано участие и инициативност при предходни обсъждания, работни срещи, дискусии и анкети на ПИР. Включени са неправителствени организации, предоставящи образователни, социални и културни услуги, както и бизнес субекти осъществявали партньорства с общината. При формиране на целевите групи е търсено диференцираност относно интересите и позициите им за развитието на Общината.

4.2. АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ СРЕД ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО 2021 – 2027 ЗА ПЕРИОДА НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

• ЦЕЛ, СТРУКТУРА И УЧАСТНИЦИ В АНКЕТИРАНЕТО

Анкетното проучване дава възможност на заинтересованите страни да изявят мнения за развитието на общината в периода 2021 – 2023 г., нейните проблеми и постижения, които трябва да се оценят в рамките на МО на ПИР при стриктно спазване на принципа за партньорство и осигуряване на информация и публичност за изпълнението на ПИР.

Основната цел на проучването се фокусира върху оценката за състоянието на община Ценово, нейните потенциали и проблеми към периода на МО на ПИР, както и с отчитане на нагласите за устойчивост на стратегическото развитие на територията и социалните общности.

Съставът на трите групи от заинтересовани страни е избран с изискването, както да изразяват специфичното в мнението на групата, така и да се осигури достатъчен обем на извадката анкетирувани от конкретната група и представителност на „групираното“ мнение.

В групата анкетирувани от „общинско управление“ (администрация) са включени служителите в „центъра“, общинските кметове и техни сътрудници и членовете на общинския съвет. Като представители на „гражданското общество“ са анкетирувани председатели и секретари на читалищата, директори и учители в учебните заведения и др. Като представители на „бизнеса“ са анкетирувани председатели на земеделски кооперации и управители на МСП, арендатори и земеделски производители, служители в общинската служба за земеделие и др.

За осигуряване на съпоставимост с резултатите от досегашни проучвания за изпълнение на ПИР е използван отчасти скелета от въпроси на анкетно проучване през 2021 г. за нуждите на предварителната оценка на ПИРО, които са допълнени и адаптирани, съобразно фокуса на провежданата МО. За отговорите на въпросите са избрани три равнища на различимост на алтернативните отговори, отговарящи на схемата: (1) „много добро – високо – повечето“; (2) „добро – средно – до известна степен“; (3) „слабо – без изменение – незадоволително“. Подобен подход позволява разграничаване на оценката от страна на анкетираните, а от друга им позволява все пак да осигурят три различаващи се формулировки на алтернативните отговори.

Формата и съдържанието на анкетната карта са показани в **Приложение 2**. За удобство при анализа на резултатите от проучването, в лявата „челна“ страна на всеки алтернативен отговор се посочва относителният дял (проценти) на „тежестта“ на отговора, по който се коментира самият въпрос и анкетното проучване като цяло.

Анкетираните са общо 75 души от трите целеви групи заинтересовани страни. Най-много са анкетираните от администрацията, включително кметовете на населени места и членовете на общинския съвет – общо 43 души. Най-малко са представителите на бизнеса – само 6 души, въпреки че бяха положени сериозни усилия за предоставяне на анкетните карти до респондентите с помощта на кметовете на населените места. Останалите 26 анкетираните са представители на читалищата, училищата и детските градини в Община Ценово.

На първия въпрос от анкетата, *«Как бихте оценили общата промяна на общината в периода 2021 – 2023 г.»*, общо 59 анкетираните (78,67 %) са отговорили, че общината се е променила бързо към по-добро общо състояние. Общо 14 души (18,67 %) са дали оценка също за положителна промяна на общината, но с по-бавни темпове. **Само двама души** (т.е. 2,67 %) – **един бизнесмен и един член на общинския съвет** оценяват, че общината не се е променила изобщо за периода 2021 – 2023 год.

За сравнителна оценка на отговорите по Въпрос 1 на анкетата ще изтъкнем, че според проведената анкета в предварителната оценка на ПИРО, 67 % от респондентите дават оценка за бързо развитие към по-добре през периода 2014 – 2020 год. и само 3 % посочват липсата на развитие за този период. Сравнението между отношението на респондентите в двете последователни анкети показва ясно, че **община Ценово е ускорила своето развитие**.

Подобно положително отношение може да се даде и за отговора на *въпроса за сравнението на Община Ценово с повечето малки общини от Област Русе*. Тук преобладава силно положителният отговор, че *«Община Ценово е по-добре от повечето малки общини от Област Русе (57 респонденти, т.е. 76 % от анкетираните)»*. За сравнение, през 2020 год. положителната оценка е с по-малка тежест – 39 % от анкетираните тогава. Вижда се, че и по този втори въпрос с подобна насоченост, **се доказва стабилното положително развитие**.

Следващите 5 въпроса от анкетата са имали за цел да открият, **доколко общинската администрация стимулира и подкрепя** изпълнението на ПИРО в основните сектори на развитие на общината – *реализация на социално-икономическия потенциал (Въпрос 3), развитие на пазара на труда (Въпрос 4), подобряване на медицинското обслужване на населението (Въпрос 5), доколко се стимулира развитието на социални предприятия, НПО и др. (Въпрос 6) и как се оценява капацитета и мотивацията на общината за ефективно взаимодействие с местния бизнес в земеделието, преработването и услугите (Въпрос 7)*. За всички въпроси

преобладават положителните «конструкции» от алтернативни отговори (а) с относителен дял от 49 % (въпроси 3 и 7) до 72 % (въпрос 6). Най-ниската оценки по тези въпроси (алтернативни отговори «б») варират между относителен дял от 8 % (въпрос 5) до 12 % за въпрос 4. Вижда се, че и при тези въпроси от анкетното проучване преобладава положителната оценка спрямо стремежа на общинска администрация – Ценово да стимулира и подкрепя изпълнението на ПИРО в направлението на развитие по въпроси 3, 4, 5, 6 и 7.

Последните два въпроса от анкетата засягат степента на развитие на проектната дейност (Въпрос 8) и степента на комуникация с местната общност за постиженията и проблемите по досегашното изпълнение на ПИРО (Въпрос 9), два въпроса пряко свързани с оценката, доколко изпълнението на ПИРО е свързано с конкретните политики на развитие (икономическа, социална и други – Въпрос 8, и как се реализират препоръките на Комуникационната стратегия за изпълнение на ПИРО – Въпрос 9.

Отговорите по въпрос 8 показват, че местната общност оценява високо постиженията на Община Ценово в областта на ТГС с Румъния, направление където са налице сериозни успехи в края на периода 2014 – 2020 г. и през 2022 и 2023 год. на сегашния програмен период. Така, **53,3 % от анкетираните оценяват много високо** дейността по планирането и изпълнението на трансгранични проекти с Румъния. Развитието на проекти за развитие на пътна и селищна инфраструктура се «поставя» на второ място по значимост, с относителен дял на предпочитанията 26,7 % от анкетираните, а на проектите за МСП в земеделието и за ВЕИ в общината – на трето място с относителен дял на предпочитанията от 20 %.

Много голям относителен дял от анкетираните (66,7 %) считат, че се изпълняват напълно изискванията и процедурите на Комуникационната стратегия на ПИРО, което говори достатъчно много за ефективността на изпълнение на ПИРО. Голяма част от анкетираните (28 % от извадката от 75 респонденти) са на мнение, че комуникацията за изпълнението на ПИРО се реализира предимно чрез Интернет страницата на общината, който подход има своите достоинства за реалистичност и осигуряване на постоянна комуникация със заинтересованите страни. Само души (5,3 % от анкетираните) оценяват, че комуникацията е недостатъчна. Такова е било мнението на двама бизнесмени, един член на общинския съвет и един кмет на населено място, което показва системна «политическа» причина за това мнение – виж също оценката по отговор (в) на Въпрос 1 по-горе.

В обобщение на резултатите от проведеното анкетно проучване сред заинтересованите страни в Община Ценово може да се изтъкне, че преобладава ясно изразено положително становище по всички въпроси на анкетата. От «положителното» отношение към състоянието на Община Ценово към 2023 г., и в частност на реализацията на ПИРО, изразено чрез отговорите в анкетата може да се заключи, че **резултатите от изпълнението на ПИР - Ценово за периода 2021 - 2023 г. се оценяват положително от гражданите на общината.**

4.3. ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ, СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕКТОРНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПРИЛАГАНЕ НА ПАРТНЪРСТВО ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА П И Р О

- **Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината**

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) Ценово е разработен на базата на **предположение за взаимодействие и поддържане на активна комуникация между**

общинските служители, държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции, гражданите и др. За целта, още в подготвителния етап на ПИРО е разработена Комуникационна стратегия. В нея са систематизирани всички заинтересовани страни, формулирани са подходящи инструменти за комуникация с тях, както и подходящ инструментариум за публичност и прозрачност относно ПИРО, включително идентифициране на идеи за мерки, проекти и инициативи в общината.

Наблюдението за изпълнението на ПИРО Ценово се осъществява посредством заложените в ЗРР инструменти – годишни доклади за изпълнение, **междинна оценка за изпълнението на плана в средата на периода и последваща такава**. Изграден е механизъм, по който се събират необходимите данни за изготвянето на годишните доклади. Първо се изготвя списък, съдържащ необходимата информация, която следва да бъде събрана за изготвянето на доклада. След това се изпращат официални запитвания с искане за информация до външни институции (ТСБ, ОДЗ, АЗ и ДБТ, ВиК). Получената информация се систематизира, след което данните се обработват и се извеждат резултати от извършените анализи.

Основен източник на информация за изпълнението на ПИРО – Ценово е информационната страница (сайтът) на общината. На нея се публикува и информация за хода на изпълняваните инициативи и проекти, както и за резултатите от тях. Прегледът направен от нас, при събиране на необходимата информация за изготвяне на доклада за междинна оценка на ПИРО **показа, че страницата е полезна за отразяване на проектите и други подобни инициативи за изпълнение на мерки в рамките на ПИРО**. Други способи за информация и публичност са информационни справки, публични дискусии, предоставянето на информация в медиите и др.

- **Проблеми, възникнали в процеса на изпълнение на ПИРО през периода 2021 – 2023 г. и мерките за преодоляване на тези проблеми**

През 2021 – 2022 г. са наблюдавани някои проблеми, оказващи пряко негативно влияние по отношение на изпълнението на плана. **Високата инфлация до 2023 г. и нестабилната политическа среда на национално ниво през периода 2022 – 2024 г. са най-значимите от тях**. Те ограничават възможността за осъществяване на заложените мерки в ПИРО, забавят се и възможностите за финансиране на проекти по оперативните програми и от Националния бюджет. Това реално води до проблема, че бенефициентите са подложени на негативните икономически последици от липсата на материали и висока инфлация, поради което **има риск от откази на спечелени по ЗОП процедури за възлагане на проекти**. Това, съответно изисква да се обмислят и подберат подходящи финансови и управленски мерки за мотивиране и пряко улесняване на предприятията от местната икономика да преодоляват посочените трудности.

- **Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината**

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) Ценово е разработен на базата на **предположение за взаимодействие и поддържане на активна комуникация** между общинските служители, държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции, гражданите и др. За целта е разработена Комуникационна стратегия. В нея са систематизирани всички заинтересовани страни, формулирани са подходящи инструменти за комуникация с тях, както и подходящ инструментариум за осигуряване на публичност и прозрачност относно ПИРО, включително идентифициране на идеи за мерки, проекти и инициативи за реализация в общината.

Основен източник на информация за изпълнението на ПИРО – Ценово е информационната страница (сайтът) на общината. Прегледът направен от нас, при събиране на необходимата информация **показва, че страницата е полезна за отразяване на проектите и други подобни инициативи за изпълнение на мерки в рамките на ПИРО.** Други способи за информация и публичност на действията по изпълнение на плана са информационните справки, публичните дискусии, предоставянето на информация в медии и др.

- **Мерки за постигане съответствие на ПИР със секторни политики, планове и програми на територията на общината, вкл. за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени**

През периода 2021-2027 г., ПИРО Ценово е първият стратегически документ, на базата който се разработват и прилагат секторни програми и стратегии. Съответствието между тях и ПИРО се осъществява чрез периодичен мониторинг и обсъждане на Годишните доклади за настъпилите изменения в съществуващите планове и програми и анализ на новоприетите такива. ПИРО Ценово е в синхрон с изпълнението на секторните политики и останалите стратегии на местно ниво, като е въведен и се прилага иновативен подход за възлагане на ежегодните доклади на външни квалифицирани специалисти, като се постигат две предимства.

Първо предимство, че структурата на докладите съответства на структурата на ПИРО, като се анализират проектите и мерките по прилаганите секторни програми и стратегии: **(1) за развитието на земеделието и преработвателните предприятия; (2) за развитието на социалния капитал; (3) за развитието на пътната и селищната инфраструктура в общината; (4) проектите за ТГС с Румъния и за използването на ВЕИ в общината.** По този начин може да се отчитат конкретно постиженията при изпълнението на ПИРО.

Второ предимство е, че всеки следващ за периода годишен доклад е обвързан и надгражда поредните доклади. С този иновативен подход към края на всяка година е налице информация за степента на изпълнение на целите и усвояването на финансовите и материалните ресурси, като в крайна сметка се улеснява и разработването на междинната оценка за изпълнението на ПИРО. Като се отразява **континуитета на дейностите** и се представи кумулативната картина за натрупване на разходите за ПИРО **мярка след мярка се облекчава и процесът по изготвяне на Междинната оценка на ПИРО.**

Трябва се оцени по достойнство и възприетият подход на община Ценово да изисква, щото насочеността на ежегодните доклади за изпълнение на ПИРО да „следва“ структурата и индикаторите на ПИРО 2021 – 2027 г. Този иновативен подход **се различава в положителния смисъл от известни ни случаи от някои общини**, в подобен тип доклади напразно да се търси връзка със структурата на самия План, който се оценява.

- **Мерки за приложение на принципа на партньорство**

Принципа на партньорство се прилага посредством изготвената комуникационна стратегия, която е част от ПИРО. Благодарение на това, Общината реализира процеса съвместно с партньорите, при вземането на решения и координирането на тяхното изпълнение. В процеса на изпълнение на ПИРО са привлечени разнообразни заинтересовани страни – външни организации, административни и консултантски звена, общности (групи) от физически лица, които биха имали интерес от реализацията на ПИРО. Този иновативен подход намира пряко отражение чрез показаните в раздел 4.3 резултати от анкетно проучване за въздействието от изпълнението на ПИРО в периода 2021 – 2023 г.

5. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ П И Р О - ЦЕНОВО ДО КРАЯ НА ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2021 – 2027 Г.

На база на изложената информация и в съответствие с изискваната структура за доклади за междинна оценка (МО) на изпълнението на ПИРО могат да се направят няколко обобщаващи извода, както за изпълнението на Плана за периода 2021 - 2023 год., така и за формулирането на препоръки за подобряване на ефективността и ефикасността на изпълнението до края на програмния период, както следва:

5.1. Независимо от неблагоприятната политическа среда в периода 2021 – 2023 г. след икономическите поражения от Covid кризата, годишните програми на ПИРО са били изпълнявани успешно, като не са установени неизпълнени мерки с краен срок на изпълнение за конкретна година, които е било възможно да се финансират от ПРСР 2014-2020 год. и програмите за инфраструктурно развитие – ОП „Региони в растеж“ и ОП „Опазване на околната среда“. Общата стойност на проектите (Таблица 8), които са били изпълнени за периода 2021 – 2023 год. е **28,202 млн. лв.** Предвид на обстановката, изпълнението на плана във финансово изражение е много високо, както поради стабилното развитие на бизнеса, така също и поради инфлацията в периода **2021 - 2023 год.** Реално изразходваните средства за проекти могат да се оценят на **97,16 %** от спрямо индикативния финансов план на ПИРО в размер на **29,027 млн. лв.** за 2021 – 2027 год.

5.2. Налице е устойчив напредък при изпълнението на мерките по основната част от приоритетите на ПИРО- Ценово. Най значим по отношение на усвоените средства за мерките в плана е **Приоритет 3 „Изграждане на структурите и благоустрояване на жизнената среда“**, по **Приоритет 1 „Оптимално използване на природния и човешкия ресурс при въвеждане на кръгова икономика за интелигентен икономически растеж“** и **Приоритет 2 „Повишаване на качеството на живот чрез подобряване на образованието, здравеопазването, социалните и младежките дейности“**. Сравними по брой проекти и инициативи са също **Приоритет 4 и Приоритет 5**, но със сравнително много по-малко отчетени средства за изпълнение на проекти – само **0,99 %** спрямо общите средства за ПИРО.

5.3. Най-много проекти са реализирани в сферите на селищната инфраструктура, селското стопанство и социалните услуги. Към края на периода на МО се увеличава броят на успешно приключените проекти, като само по една мярка **4.1** не са били изпълнявани проекти през 2023 год., за разлика от 2022 год., когато са регистрирани **10 (десет)** мерки без реализирани проекти. Отличава се преди всичко дейността по **Мярка 3.1 „Рехабилитация на пътната и уличната инфраструктура“** с изпълнени проекти за периода в размер на общо **13 418,75 хил. лв.**, т.е. **47,58 %** от разходите за всички проекти в ПИРО за периода 2021 – 2024 г. Разходите за изпълнение на **Приоритет 3** възлизат на **16 236,00 хил. лв.**, т.е на **57,57 %** от общите разходи за изпълнението на ПИРО.

Интензивно се развива предприемачеството в сферата на земеделието, с акцент върху автоматизацията при преработката на плодове и зеленчуци. В този подсектор по **Мярка 1.1 „Развитие на интелигентно и устойчиво селско стопанство“** през периода 2021 – 2024 г. са изпълнявани проекти на стойност **4 132,70 хил. лв.** за комплекса за преработка в с. Новград и за проекти за напояване, торене и защита от градушка. Все още обаче няма примери за сдружаване на производители за маркетинга и реализацията на земеделска продукция.

5.4. Основните индикатори за резултат за реализиране на стратегически цели 1, 2 и 3 на ПИРО (Таблица 5), както и за продукт по приоритетите на ПИРО (таблицы 6 (А и Б)) бележат положително изменение на стойностите спрямо базовите такива. От общо 34 валидни индикатора за резултат и за продукт, 16 броя индикатори (т.е. 47,10 %) са вече изпълнени, тъй като към 2023 г. стойността им е по-добра от планираната целева стойност за 2027 г. За 9 индикатора (26,45 % от съвкупността) е налице нормално (високо) изпълнение по стойност и за 9 индикатора (26,45 % от съвкупността) няма почти никакво изпълнение към 2023 г.

Стабилно се подобряват индикаторите за икономически подем и пазар на труда. Два от индикаторите за резултат - индикатори 1.1. „Средна годишна заплата в общината“ и 1.3. „Относителен дял на инвестициите за инфраструктура от бюджета на общината“ са на практика вече изпълнени преди края на програмния период. Неподходящо е бил избран Индикатор 2.1, тъй като в община Ценово няма средно училище. Следва този индикатор да се замени с по-подходящ, за който би могло да се следи изпълнението през периода до 2027 год.

Общо 6 (шест) от 7 (седем) индикатора за продукт по Приоритет 1 имат вече стойност над целевата за 2027 г., а един има също подобно високо изпълнение. Високо се очертава също така и изпълнението на индикаторите по Приоритет 3, с отчетени 4 (четири) постигнати целеви стойност за общо 9 (девет) индикатора по този приоритет, три високи спрямо целевата стойност изпълнения и две слаби изпълнения на индикатори.

Исклучително високо може да се оцени изпълнението на показателите за Приоритет 5. „Добро управление съвместно със заинтересованите страни и жителите“. С отчетените 30 обучени служители в 15 обучения, организирането на няколко срещи със заинтересовани страни, подписването на стратегическо споразумение за интегрирани териториални инвестиции за „Устойчив икономически растеж и индустриална инфраструктура“ и продължаваща работа по подготовката на трансгранични проекти за сътрудничество с общини от Окръг Гюргево, Румъния, към третата година на ПИР-Ценово е налице изпълнение на 75 % от броя индикатори в направлението.

5.5. Все още няма изпълнение за някои индикатори за продукт по Приоритет 2, на първо място например за индикаторите – 2.3. „Организиране на депо от животоспасяващи лекарства и уреди .....“, 2.4. „Лица с квалификация за работа с лекарствени средства в депата .....“ и 2.4. „Създадени социални предприятия“. Според нас, тези индикатори вероятно ще бъдат изпълнени до края на програмния период, специално за първите два, поради обстоятелството за интерес в Парламента и в аптекарската гилдия за намиране на нормативно и организационно решение на въпроса. За третия индикатор е възможно „Европроекти – Русе“ да окаже методическа помощ по организирането (при интерес) на социално предприятие.

Отличава се също неизпълнението за „Изграждане на канализация“ и частичното все още изпълнение на „Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води“ (за това се отчита, че все пак има готов **идеен** проект), поради ограничения за финансирането на подобни проекти в малките по население общини. По наше мнение, тези проекти, при които неизпълнението е следствие на обективни причини, следва да се преформулират съобразно възможностите за финансиране до края на програмния период на ПИРО.

Идентифицираните неизпълнения на индикатори показват необходимостта както от привличането на допълнителни експертни и управленски ресурси за

проектите по тези проблемни индикатори, така и внимателен анализ на обективните и/или субективни по същността си причини за забавяне на изпълнението. **Може да се препоръча следователно, както внимателна преценка за префорулирането на подобни проекти, така и евентуално редуциране или пре-планиране на подобни мерки и на проекти за тяхното изпълнение до края на програмния период.**

5.6. Изпълнението на голяма част от мерките в ПИРО е осъществено със средства от Европейските социални и инвестиционни фондове (ЕСИФ) чрез спечелени и успешно реализирани проекти по Оперативните програми (основно ПРСР 2014 – 2020 г.). Чрез реализацията на тези проекти, както и със средства от Държавния бюджет и от общински средства е подобрена местната инфраструктура, което създава **условия за подобряване на качеството на живот и повишаване на привлекателността на община Ценово** – подобрена е уличната и общинската пътна мрежа, увеличават се икономическите резултати чрез предприятия за преработка на земеделски продукти, подобро е състоянието на спортните съоръжения и свързаната с тях инфраструктура, повишен е капацитетът на общинската администрация, особено по ефективното административно обслужване на населението и по разработването на проекти и инициативи за развитие на територията.

Може да се изтъкне, че през последните година е осъществен ръст **по отношение на идентифицирането на нови проекти.** Голямото значение на ЕСИФ и на ТГС с Румъния за изпълнение на мерките за селищна инфраструктура и развитие на „зелена икономика“ подсещат за необходимостта от още по-активен мониторинг на проектите, а също и за по-нататъшното подобряване на сътрудничеството със съседни общини от страната и такива от Окръг Гюргево в РРумъния. Предвид на риска от намаляване на финансовите средства за развитие на икономиката, необходимо е да се извършва мониторинг на заложените в ПИРО проекти и мерки, както и задълбочен анализ на необходимостта от евентуални промени в съдържанието на някои проекти и индикатори със закъснение на изпълнението.

5.7. Може да се препоръча, след провеждането на Междинна оценка (МО) на ПИРО и евентуалното формулиране на предложения за актуализиране на някои мерки, да се инициират и подготви изпълнението на партньорски проекти в рамките на стратегическото споразумение с 10 партньора от общини, университети, организации за развитие на инфраструктурата и др. Фокусът на вниманието може да бъде и върху възможностите за евентуално надграждане на публично-частни партньорства върху идеята за трансгранично сътрудничество (ТГС) с окръг Гюргево в планираните проекти. Приоритетни за това, според Стратегията за ТГС 2021 – 2027 год., могат да бъдат не само направленията за опазване на околната среда и развитието на зелена икономика в трансграничния регион „Русе – Гюргево“, но и за подпомагане на прехода към пазарно разширяване на земеделските стопанства и изгражданите преработвателни мощности. Иницирираните проекти за ТГС с Окръг Гюргево следва да бъдат групирани по-тясно и в съответствие с мерките за ограничаване на изменението на климата и адаптиране към климатичните промени. По този начин би могло да се осигури по-добра проследимост и отчетност на ефективността и ефикасността на проектите и мерките в самия ПИРО 2021 – 2027 год. на община Ценово.

5.8. В заключение ще изтъкнем, че според нас няма необходимост от изменения в стратегическата рамка на ПИРО – Ценово, т.е. **НЯМА НЕОБХОДИМОСТ ОТ РАЗРАБОТВАНЕ НА ЦЯЛОСТЕН АКТУАЛИЗИРАН ДОКУМЕНТ, а само от изменения**

във формулировките или отпадане на някои проекти, което бе показано в Раздел 3.2 „Оценка на изпълнението на индикаторите за продукт и за резултат“. Основанията за това, приведени в началото на Раздел 1 на Доклада за междинна оценка са, както следва:

5.8.1. Няма промени в правната рамка за реализация на регионалната политика в ЕС и страните членки към средата на програмния период на ПИРО, няма промени в стратегическата програмна рамка на регионалната политика в България, на ниво между регионите NUTS 3 и NUTS 4 (административна област – община);

5.8.2. Няма негативни промени в конкретните икономически и социални условия, както за страната като цяло, така и на местно равнище като състояние на бизнеса и на местните общности, стабилност на бюджета и др. в общината, а обратно – налице е подобряване на състоянието на бизнеса и заетите в Община Ценово.

Поради това, по-долу се представят **предложенията за промени във формулировките на отделни индикатори** по цели и приоритети в ПИРО – Ценово , както следва:

- Индикатор 2.1 към Стратегическа цел 2: Заменя се старият индикатор „Среден успех на учениците по БЕЛ на ДЗИ“, тъй като в Община Ценово няма средно училище с нов индикатор **„Среднопретеглен брой точки по БЕЛ на учениците след 7-и клас в независимо външно оценяване (НВО)“** , с коригиране за всяка последователна година по метода „средна пълзяща стойност“;
- Въвежда се нов индикатор 2.2 „Среден брой жители, падащи се на един общипрактикуващ лекар“ с базова стойност **1000 души/лекар**, която се изпълнява за периода 2021 – 2023 год. и целав стойност **1200 души/ лекар** за 2027 год.
- Възможно е да се въведе и трети индикатор, който е много подходящ за „Стратегическа цел 2“ с формулировка „Участия в трансгранични проекти с общини от Р. Румъния“ с **целева стойност 1 (един) брой**, който е много възможно да бъде изпълнен до 2027 год., предвид на усиленото сътрудничество по ИНТЕРРЕГ VI – А.
- Променя се формулировките на индикатор 4.1. към Приоритет 4 така: **4.1 „Разработен проект за изграждане на канализация“ – един брой до 2027 год.**

В резултат от извършената работа по междинната оценка и на основание на констатациите в представения Доклад за МО, се определя **„сравнително висока оценка“** за досегашното изпълнение на Плана за интегрирано развитие 2021 – 2027 на община Ценово, област Русе. Изведените в Доклада основни изводи и препоръки могат да се използват като информационна база при по-нататъшното изпълнение на ПИРО 2021 – 2027 г. до края на програмния период.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докладът за Междинна оценка на изпълнението на План за интегрирано развитие (ПИРО) 2021 – 2027 год. на община Ценово за периода 01.01.2021 г. – 31.12.2023 год. е изготвен от колектив експерти на „ЕВРОПРОЕКТИ – РУСЕ“ ЕООД, която в лицето на Управителя и основен изпълнител Проф. Николай Найденов има изисквания капацитет според Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР) за разработване на стратегически документи за планиране на регионалното и местно развитие. Изпълнителят също така има съвместна работа и познава практиката на община Ценово по планирането и изпълнението на стратегически документи и проекти за регионално и местно развитие, чрез:

- **Участието през 2018 – 2019 г. в проект по Interreg V – А Румъния – България** „ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ОБЛАСТНИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ НА ОКРЪГ ГЮРГЕВО И ОБЛАСТ РУСЕ“, рег. Номер 6.5.2.010, е-МС код ROBG – 136.
- **Изпълнението на Договор 074 19082021 ДЗ** „Изготвяне на последваща оценка на въздействието на изпълнението на ПИРО - Ценово 2014 – 2020 г.“

Настоящият доклад за Междинна оценка на изпълнението за периода 2021-2023 г. на ПИРО – Ценово 2021 – 2027 г. се основава на информацията за изпълнените проекти и мерки през периода 2021 – 2023 г. В резултат от извършената работа и на основание констатациите в представения Доклад за МО, се определя **„сравнително висока - до висока оценка“** за досегашното изпълнение на Плана за интегрирано развитие 2021 – 2027 на община Ценово, област Русе. Изведените в Доклада основни изводи и препоръки могат да се използват като информационна база при по-нататъшното изпълнение на ПИРО 2021 – 2027 г. до края на програмния период.

БЛАГОДАРНОСТИ

Екипът, разработил Доклад за междинна оценка на изпълнението на ПИРО Ценово за периода 2021 – 2023 година благодари на:

1. **Дирекция „Специализирана администрация“ и специално на Г-жа Красимира Божинова, Ръководител на дирекцията в община Ценово** за помощта в процеса на комуникация и сътрудничество с партньорите от общината и външни организация при набирането на необходимата информация за подготовка на основните раздели на Доклада за междинна оценка 2021 – 2023 год. на ПИРО.

2. **Ключовите експерти от специализираните и общофункционални звена на общинска администрация - Ценово** за изготвяне на необходимата информация за доклада за МО, съгласно форматите, подготвени от изпълнителя на настоящия доклад за МО за ПИРО.

3. **Ръководството на ОД „Земеделие“ – Русе** и на редица други външни административни и производствени организация за предоставената подходяща информация за изготвяне на разделите за доклада за междинна оценка на ПИРО, както и за коментиране на специфични резултати по изпълнението на някои проекти и мерки на ПИРО.

ЛИТЕРАТУРА (по азбучен ред)

1. Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО 2021 – 2027 г. на община Ценово за 2021, 2022 и 2023 год. Приети с решения на Общинския съвет (публикувани на информационната страница на Община Ценово)
2. Закон за местното самоуправление и местната администрация. ДВ, бр. 77/1991, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 70/07.08.2020 г.
3. Закон за регионалното развитие. ДВ, 50/2008, посл. изм. и доп. ДВ, бр.21/13.03.2020 г.
4. Информационна система на НСИ, <https://www.infostat.nsi.bg>
5. Информационни справки на ТСБ „Север“ по поръчка на община Ценово (непубликувани)
6. Информационна справка на ОД „Земеделие“ гр. Русе от 2023 год.
7. Информационни справка на „Водоснабдяване и канализация“ ООД - Русе за вътрешните загуби на вода и водопотреблението по населени места за 2021, 2022 и 2023 г. (непубл.)
8. Информационни справки от училищата на територията на община Ценово. (непубл.)
9. Информационни справка за брой на безработните лица и равнището на регистрирана безработица. Агенция по заетостта, Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла (непубликувана)
10. Информационна справка за дейността на ОИЦ-Русе на територията на община Ценово през 2023 год. (непубликувана)
11. Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021 – 2027 г., МРРБ, м. Март 2020 г. (непубликувани)
12. Наръчник за практическо поведение в процеса на осъществяване на ежегодно наблюдение на изпълнението на ПИРО, изготвянето на междинна оценка и последваща оценка на изпълнението. Доклад по Проект BG 05SFOP001-2.025-0107 “Доверие и партньорство за добро управление“, София, 26.06.2023 г.
13. Найденов, Н., Регионална политика и фондове на Европейския съюз, Изд. „Авангард – Принт“ – Русе, 2020 г.
14. Официална информационна страница на община Ценово, <https://www.tcenovo.bg>
15. План за интегрирано развитие на община Ценово 2021 – 2027 г. Приет с Решение № 190, по Протокол 26 от 26.05.2021 г. - публикуван на Официална информационна страница на община Ценово, <https://www.tcenovo.bg>
16. Правилник за прилагането на Закона за регионалното развитие. ДВ, бр. 80/2008, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 70/07.08.2020 г.
17. Проекти, разработвани в община Ценово през 2021, 2023 и 2023 година. ИСУН 2020.
18. Разчет за финансиране на капиталовите разходи – план / отчет за 2021, 2022, 2023 / Декември, Община Ценово (непубликувани)

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА
МЕЖДИННА ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ЗА 2021 – 2023 ГОД. НА ПЛАНА
ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЦЕНОВО 2021–2027 Г.**

1. Въведение

Междинната оценка (МО) за изпълнението на Плана за интегрирано развитие (ПИР) 2021 – 2027 г. на Община Ценово, Област Русе за 2021 – 2023 г. се изготвя съгласно Глава четвърта „Наблюдение и оценка на регионалното развитие“, Раздел I „Общи положения“ на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР) на РБългария, Методически указания на МРРБ, както и на препоръките на Проект No BG 05SF0PO01-2.025-0107 „Доверие и партньорство за добро управление“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, финансиран от ОП „Добро управление“.

2. Цели на поръчката

Основната цел на МО 2021 – 2023 г. на ПИР на Община Ценово 2021 – 2027 г. е да се проследи напредъка по изпълнението на ПИР към момента на МО, да се оцени степента на постигане на заложените цели, както и на ефективността и ефикасността на използваните ресурси и да се изведат препоръки за изпълнението на ПИР до края на програмния период.

3. Специфичните изисквания за разработването на Доклада за МО за изпълнението на ПИРО 2021 – 2023 г. са да се отчитат изискванията на следните документи за регионално и местно развитие:

- Закона за регионалното развитие (ЗРР) и ППЗРР от 2020 и 2023 г.
- Стратегическата рамка на ЕК за периода 2021 – 2027 г.;
- Плана за интегрирано развитие на Общината за периода 2021 – 2027 г.;
- Други по преценка на Изпълнителя.

4. Очакван продукт и неговото съдържание

4.1. Очакваният продукт е „Доклад за междинна оценка (МО) на изпълнението за 2021 – 2023 г. на ПИР 2021 – 2027 г. на Община Ценово, Област Русе.“

4.2. Изисквания за съдържанието и качеството на крайния продукт

Докладът за междинна оценка на изпълнението за периода 2021 - 2023 г. на ПИР 2021 – 2027 г. на Община Ценово следва да има следната структура:

(а) **Въведение**, съдържащо основанията за извършване на МО, методиката и организацията на изпълнение на МО и резюме на съдържанието на самия доклад за МО;

(б) **Оценка на общите условия за изпълнение на ПИР** и в частност на: демографска характеристика на Община Ценово, Икономическо развитие на Общината; Пазар на труда; Социално развитие и други за периода 2021 - 2023 г.;

(в) **Оценка на първоначалните резултати** от изпълнението на плана по приоритети, съгласно годишния доклад за наблюдението на изпълнението на ПИР от Г-н Кмета на Община Ценово за 2021 г., на годишните доклади за 2022 и 2023 год. на независими консултанти, приети от Общинския съвет на Община Ценово;

(г) **Оценка на степента на постигане** на целите и устойчивост на резултатите, изготвена на база на индикаторите за резултат в ПИР 2021 – 2027 г. на Община Ценово към момента на междинната оценка на ПИР;

(г) **Оценка на финансовата ефективност и ефикасността** на използваните ресурси за изпълнение на мерките, предвидени по приоритетите на ПИРО;

(д) **Действията, предприети от компетентните органи** с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ПИР на Община Ценово 2021 – 2027, в т.ч. за: мерките за събиране на информация за оценка; преодолените проблеми при изпълнение на ПИРО; мерки за информация и публичност при изпълнение на ПИРО и за постигане на съответствие със секторните политики, планове и програми на територията на Общината; мерки за прилагане на партньорство и др.

(е) **Заключение и предложения** за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на ПИР на Община Ценово до края на програмния период.

Основните критерии за качество, които трябва да се постигнат при изготвяне на Доклада за МО 2021 – 2023 г. на изпълнението на ПИР 2021 – 2027 г. на Община Ценово са:

(а) Изготвеният продукт да е адекватен на информацията и на техническото задание за изпълнение на междинната оценка 2021 – 2023 г. на ПИРО;

(б) Количествените и качествените данни да са анализирани пълно и достатъчни за обосноваване на необходимите изводи и препоръки от доклада за МО;

(в) Резултатите в Доклада за МО 2021 – 2023 г. на ПИР и направените изводи и препоръки за времето до края на програмния период да са логични и обосновани, съобразно анализа на данните и интерпретацията на тенденциите за изменение;

(г) Изводите и препоръките в Доклада за МО 2021 – 2023 г. да са обективни и реалистични, съобразно възможното финансиране, както и достатъчно детайлни за прилагане.

4.3. Изисквания по отношение на основния текст на Доклада:

(а) Офис пакет Microsoft, Шрифт–Times New Roman, големина 12, междуредие 1,15;

(б) Текстовете да съдържат: заглавна страница, съдържание, списък на използваните съкращения, списък на таблиците, графиките, схемите и на използваната литература;

(в) Номерирането на таблиците, графиките и схемите да е обвързано с раздела от основния текст, към който се отнасят, под тях да се посочва източникът на информация;

(г) крайният продукт да се представи на хартиен носител - 1 (един) оригинал и 3 (три) електронни копия в PDF формат - дискове.

5. Допускания и рискове. Изпълнителят следва да има предвид следните допускания и рискове при разработване на доклада за МО 2021 – 2023 г. на ПИР.

5.1. Допускания

(а) Налице са надеждни и официални външни източници на информация от ТСБ - Русе, ОД „Земеделие“ и Общинска служба „Земеделие“, които осигуряват изготвянето на обективен доклад за МО на ПИР 2021-2027 г. на община Ценово, Област Русе;

(б) **Възложителят** ще предостави на **изпълнителя** цялата налична вътрешна информация, необходима за изпълнението на възложената работа, както и ще осигури за своя сметка необходимата външна информация за изготвянето на МО на ПИР.

(в) Статистическата информация от ТСБ – Русе за 2023 г. се очаква в средата на м. Декември 2024 г., поради което е необходимо своевременно искане за тази информация.

5.2. Рискове

(а) Възможно е индикаторите на ПИР – Ценово да нямат актуални изходни и целеви стойности, което може да затрудни изпълнението на възложената работа;

(б) Може да няма актуална информация за всички видове индикатори в ПИРО.

6. Изисквания към изпълнителя

6.1. По отношение на възможен конфликт на интереси и други

(а) При изпълнение на възложената работа **изпълнителят** следва да спазва изискванията на ЗОП относно конфликт на интереси с **възложителя**, както и да спазва нормите за етично поведение;

(б) **Изпълнителят** ще предприеме необходимите мерки, за да предотврати всяка ситуация, която може да компрометира независимото и обективно изпълнение на **договора**;

(в) **Изпълнителят** трябва да действа във всеки един момент лоялно и безпристрастно, в съответствие с правилата за етично поведение на професията си, като спазва и дискретност;

(г) **Изпълнителят** и неговите служители трябва да запазят професионалната тайна по време на изпълнение на договора, както и след приключването му.

6.2. Изисквания за капацитет и квалификация на изпълнителя.

(а) **експертите на изпълнителя** трябва да отговарят на следните изисквания: да имат образователно-квалификационна степен "магистър"; да са осъществявали ръководна, експертна или преподавателска дейност в продължение най-малко на 5 г. през последните 10 години в областта на устойчивото интегрирано регионално и местно развитие, в т.ч. изработване на социално-икономически и екологични анализи, проучвания, стратегии, планове, програми, доклади и оценки в публичния сектор; да притежават опит в подготовката, осигуряването на информация и публичност и оценката на дейности, свързани с провеждането на регионалната политика и прилагането на структурните инструменти на ЕС.

7. Съгласувателни процедури по приемане

7.1. Приемане на предварителен доклад за МО на ПИРО.

(а) Предварителният доклад за МО се представя в писмен вид в деловодството на **възложителя** в срок до 10 работни дни преди изтичането на срока на Договора, за обсъждане от страна на отговорните служители. При неясноти и/или неизпълнение в доклада спрямо техническото задание, **възложителят** в петдневен срок формулира писмено при необходимост своите предложения до **изпълнителя** за подобряване на качеството на доклада съгласно техническото задание.

7.2. Приемане на крайния продукт по договора:

(а) **Изпълнителят** представя завършен краен продукт – Доклад за междинна оценка 2021 – 2023 година на Плана за интегрирано развитие на Община Ценово за 2021-2027 г. в сроковете на договора, като между страните по договора се подписва приемо-предавателен протокол за това.;

(б) В случай, че представеният от **изпълнителя** краен продукт не отговаря на техническото задание, **възложителят** предлага писмено поправките и допълненията, които **изпълнителят** следва да направи, като при повторното представяне на доклада се съставя нов приемо-предавателен протокол;

КМЕТ НА

ОБЩИНА ЦЕНОВО,

ОБЛАСТ РУСЕ:

УПРАВИТЕЛ НА

„ЕВРОПРОЕКТИ – РУСЕ“ ЕООД:

(Д-р ПЕТЪР ПЕТРОВ)

(проф. НИКОЛАЙ НАЙДЕНОВ)

Община
Ценово

АНКЕТНА КАРТА

**ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО
РАЗВИТИЕ -ЦЕНОВО В ПЕРИОДА 2021 - 2023**

Уважаеми граждани на Община Ценово,

В изпълнение на Закона за регионалното развитие провеждаме Междинна оценка на Плана за интегрирано развитие (ПИР) на Община Ценово 2021 - 2027 г., за което Ви молим да изкажете мнение за общото въздействие на ПИР за периода 2021 – 2023 г.

Вашето мнение е важно за нас! Молим Ви да отговорите на въпросите, като отбележите с (**x**) **само един отговор**, който е най-близко до Вашето мнение.

Въпрос 1: Как бихте оценили общата промяна на общината през периода 2021 – 2023 г.?

( ) Общината се е променила бързо към по-добро общо състояние

Въпрос 2: Как бихте сравнили най-общо община Ценово с други общини в Област Русе?

Община Ценово е като повечето малки общини в Област Русе

(в) Състоянието отговаря на наличните ресурси и управление на Общината

Въпрос 3: Доколко се стимулира реализацията на социално-икономическия потенциал ?

( ) Да, напълно, чрез подходящи проекти и инициативи в рамките на Плана

(в) Недостатъчно, поради липсата на достатъчно вътрешни ресурси и финанси

Въпрос 4: Доколко се стимулира развитието на пазара на труда чрез повишаване на квалификацията и подкрепа за осигуряване на постоянна и/или субсидирана заетост ?

( ) Да, напълно, чрез активна подкрепа на партньорство с местния бизнес и бюро по труда

(в) Недостатъчно, поради липсата на достатъчно социални програми за финансиране

МОЛЯ ОБЪРНИ >

Въпрос 5: Как бихте оценили подкрепата от общината за подобряване на медицинското обслужване на населението чрез нови форми и организация за осигуряване с лекарства?

Сравнително високо, съобразно нормативната база и партньорството по места

(в) Недостатъчна, поради липсата на подходяща правна рамка и финансови ресурси

Въпрос 6: Доколко се стимулира развитието на социални предприятия, спортни клубове и др.?

Да, напълно чрез активна подкрепа на възможни инициативи от заинтересовани страни

(в) Недостатъчно, поради липсата на подходяща правна рамка и финансови ресурси

Въпрос 7: Как бихте оценили капацитета и мотивацията в община Ценово за ефективно взаимодействие с местния бизнес в земеделието, преработването и услугите?

Високо, чрез активна подкрепа на възможните инициативи от страна на бизнеса

(в) Недостатъчно, поради интереса преди всичко към програми за публични мерки

Въпрос 8: Как бихте оценили степента на развитие на проектната дейност в общината?

(а) Много високо, особено за планирането и изпълнението на трансгранични проекти

(б) Високо, с отчитане преди всичко на проекти за МСП в земеделие и за ВЕИ мощности

(в) С пожелание за развитие преди всичко на проекти за пътна и селищна инфраструктура

Въпрос 9: Прави ли се достатъчно за запознаване на общностите с постиженията и
п

(а) Да, напълно, съобразно изискванията и процедурите на Комуникационната стратегия

(б) Отчасти, преди всичко чрез Интернет страницата на общината и други съобщения

(в) Недостатъчно според нас, няма необходимата публичност сред заинтересовани страни

БЛАГОДАРИМ ВИ,

ОТ ИМЕТО НА ОБЩИНА – ЦЕНОВО И „ЕВРОПРОЕКТИ – РУСЕ“ ЕООД